

D.	5	12	19	26	
S.	6	13	20	27	
Ch.	7	14	21	28	
P.	1	8	15	22	29
J.	2	9	16	23	30
Sh.	3	10	17	24	31
Y.	4	11	18	25	

...Шифокорлар ҳақида гапирар эканмиз, биз бу борада бошлаган ишларимизни изчил давом эттириб, соғлиқни сақлаш тизимининг моддий-техник базасини янада мустаҳкамлаш, тиббиёт ходимлари учун муносиб меҳнат ва турмуш шароитини яратиш, уларнинг меҳнатини рағбатлантириш масалаларига алоҳида аҳамият беришимиз даркор.

Президент Ислам Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 13 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузасидан

2006 йил - Ҳомийлар ва шифокорлар йили

MUNOSABAT

Савоб ишни севган халқмиз

Ҳар галгидек бу йил ҳам Конституциямиз қабул қилинган кун муносабати билан ўтказиладиган тантанали маросимни ўзгача интиқлик билан кутмаган киши бўлмаса керак. Сабоби, шу кун мамлакат Президентини келгуси йилга ном беради. Ва нихоят 7 декабр кун пойтахтимиздаги «Туркистон» саройида бўлиб ўтган тантанали йиғилишда кўрбошимиз 2006 йилни «Ҳомийлар ва шифокорлар йили» дея эълон қилди.

Саховатпешалик, қўли очқилик, бағри кенглик халқимизга хос одат. Ота-боболаримиздан мерос бу фазилатлар бугунги кунда ҳам аҳамиятини йўқотгани йўқ. Мамлакат миқёсида жуда кўплаб савобли ишлар амалга оширилмоқда. Суд-ҳукм, ислохотларнинг самараси ўлароқ жинойи жазоларнинг либераллаштирилиши, ўлим жазосининг бекор қилиниши ҳақидаги қарор ва фармонлар «Ислохот ислохот учун эмас, аввало инсон учун, инсон манфаатлари учун» деган тамойилнинг ифодаси бўлмоқда.

Президентимиз шу йил сентябр ойида Қорақалпоғистонга ташрифи чоғида Хўжайли туманидаги меҳрибонлик уйида ҳам бўлиб, бу ерда амалга оширилган ишлар, болаларга яратилган шарт-шароит билан танишар экан: «Жуда савобли иш қилиб-сизлар, буздан кўпчилик ўрнат олса арзийди», — деган эди.

Ҳамма Ҳажимзода Ниязий биринчи директори бўлган, 1922 йилда ташкил топган ушбу меҳрибонлик уйи бевосита Қорақалпоғистон прокуратураси ташаббуси билан тўла реконструкция қилинди. Айни пайтда ҳар бир хона кийим шкафи, китоб жавони, диван, кресло, тумба, телевизор билан жиҳозланган. Спорт зали, футбол, гандбол, баскетбол, волейбол майдонлари, теннис корти, саратрошхона ишлаб турибди. Ёлпқ бассейни куриб битказилди. Болаларга тиббий ёрдам кўрсатишга алоҳида аҳамият берилмоқда. Бу йил «Сен ёлғиз эмассан», «Экосан», «Соғлом авлод учун» жамғармаларидан 10 турдаги дори-дармонлар ёрдам сифатида берилди. Оролни кўтариш жамғармасининг Нукус филиали ва Тўртқўл текстил комбинати болаларга

мактаб формалари, ҳар хил кийим-кечаклар совға қилишди. Прокуратура ходимлари, ҳуқуқшунослар бу ерга тез-тез келиб туришади.

Иссиқ жонмиз. Истаймизми-йўқми, тўсатдан дардга чалиниб, шифохонага ётишга тўғри келади. Шундай пайтда барча ташвишларини унутиб, соғлиғимиз ҳақида қайғурадиган шифокорларнинг меҳнатини доим ҳам қадрлайвермаймиз. Ахир у ҳам инсон, унинг ҳам ўзига яраша ўй-ташвиши, муаммолари бор. Сир эмас «Сихат-саломатлик йили»да мамлакатимизда тиббиёт соҳасига эътибор ҳар доимгидан юқори бўлди. Мамлакатда кўплаб шифо масканлари қад ростлади, улар энг замонавий тиббий ускуналар билан жиҳозланди. Соҳани ислоҳ қилишга, бу жаҳода малакали мутахассисларни тайёрлаш, аҳолига юксак тиббий хизмат кўрсатишни таъминлашга алоҳида аҳамият берилмоқда. Президентнинг «Тиббиёт ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш тизимини такомиллаштириш тўғрисида»ги қарори ушбу масаланинг давлат сиёсати даражасига кўтарилганидан далолатдир.

Шубҳасиз, бозор иқтисодиёти шароитида барча мақсадларга бирданига эришиш мушкул. Шу боис давлат сиёсатини кўплаб қувватлаш, эртанги кунимизнинг нурафшон бўлиши учун саховатпеша инсонлар, тадбиркорлар, бир суз билан айтганда, ҳомийларнинг саъй-ҳаракатлари ҳам муҳим аҳамият касб этади. Айни пайтда ҳомийлар бундай хайрли ишларни ҳаётининг узвий бир қисми деб ҳис қилиши учун уларга давлатимиз томонидан ҳуқуқий қаролот ва имтиёزلар яратиб бериш билан бирга, уларни ҳар томонлама рағбатлантириш чоралари қўрилиши табиий.

Савоб ишни ҳар ким қилиши керак, савоб ишни ҳар ким қилиш керак дейди кўрбошимиз. 2006 йилнинг «Ҳомийлар ва шифокорлар йили» дея номланиши савобли ишларимизни давом эттириш, янги босқичга кўтаришга хизмат қилишига шубҳа йўқ.

Жаҳонгир ШАРОФБОВ,
«Нуқу» муҳбири

QAROR VA IJRO

Мамлакатимиз иқтисодиётини юксалтиришда хусусий тадбиркорлик, кичик ва ўрта бизнес муҳим аҳамият касб этади. Тадбиркорларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишда Республика Бош прокуратураси ҳузуридаги Солиқ ва валютаси оид жинойатларга қарши курашиш департаментининг алоҳида ўрни бор. Департамент органлари Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 6 майдаги 154-қарори ижросини таъминлаш бўйича тегишли чора-тадбирларни кўрмоқдалар.

Жорий йилнинг ўн ойида 1.062 та қонунибузилиш ҳолати аниқланиб, улар юзасидан 518 та жинойат иши қўзғатилди. 572 киши маъмурий жавобгарликка тортилди, қонунобузарлардан тегишли ҳужжатлари бўлмаган 2,5 миллиард сўмликка қийн товарлар олиб қўйилди ҳамда уларнинг сотилиб, давлат бюджетига ўтказилиши устидан доимий назорат ўрнатилди.

Халоллик, инсоф ва диниёт тадбиркорларнинг жамиятдаги мавқеини белгилайдиган олийжаноб фазилатдир. Шундай инсонлар сафи канчалик кенгайса, давлат ва халқ шунчалик кўп наф қўради. Бироқ тадбиркорлар орасида тор манфаатларни

ҲУЖЖАТСИЗ, СИФАТ СЕРТИФИКАТИСИЗ

товарларнинг юртимизга кириб келиши ва сотилишига қарши кураш кучайтирилмоқда

кўзлайдиган, қонунга хилоф йўллар билан даромад ортиришдан бўлак мақсади бўлмаган нопок шахслар ҳам оз эмас. Қонун талабларини бузишга қаратилган ҳар қандай ҳаракат нафақат уларнинг ўзи ва оиласи, балки давлат ва жамият иқтисодиёти учун ҳам қийматга тушади. Бундай ҳолатлар биринчи навбатда контрабандачиларга қарши курашни янада кучайтиришни тақозо этади.

Йил давомида департамент органлари томонидан амалга оширилган тадбирлар натижасида товарларни контрабанда йўли билан республикамизга олиб кириш билан шуғулланувчи бир қатор шахсларнинг фаолиятига чек қўйилди. Жумладан, Тошкент вилояти Зағиота туманида А.Сулaimонов ва О.Расулов бошқариб келаётган машиналар тўхтатилганда Хитойда ишлаб чиқарилган, биронта

ҳужжати бўлмаган 18,2 млн. сўмлик товарлар олиб келинганлиги аниқланди.

Афсуски, бозор ва дўконларда контрабанда йўли билан олиб келинган товарлар билан савдо қилиш ҳолатларига ҳали чек қўйилган эмас. Зағиота туманидаги «Mary books» МЧЖ раҳбари А.Бектаев ва сотувчи Г.Гренковалар чет элда ишлаб чиқарилган, божхона ҳужжатлари ва сифат сертификатлари бўлмаган 62,5 млн. сўмликдан зиёд канцелярия молларини савдога чиқаришган.

Тошкент шаҳрида хусусий тадбиркор С.Болтабоев ҳам қонунга зид даромад топишнинг қалтис йўлини танлаган экан. Унга тегишли «Сезам плюс» дўкони текширилганда хориждан келтирилган, кириш ҳужжатлари ва сифат сертификати бўлмаган 9,8 млн. сўмлик 33 турдаги машийш

ника воситалари ноқонуний сотувга чиқарилганлиги аниқланди.

Чет эллардан контрабанда йўли билан келтирилаётган товарлар орасида спиртли ичимликлар ва сигаретлар ҳам кўп учирайпти. Бунинг олдини олиш учун мунтазам равишда тезкор тадбирлар амалга оширилмоқда. Жумладан, Фарғона вилояти Олтиариқ туманидаги ЙПХ постиде ўтказилган тадбирда Б.Алиев ва Қ.Умаров машинада чет элда ишлаб чиқарилган 10 млн. сўмликдан кўпроқ дори-дармонни сотиш учун Қўқонга олиб кетаётганлиги аниқланиб, қонунбузарликка чек қўйилди. Ўтказилган махсус тадбирда Андижон шаҳри Лоҳутқўчаси 10-хонадондан 336,9 млн. сўмга баҳоланган дори-дармон ҳам олиб қўйилди. Тўртқўлтуманида яшовчи Н.Матқубов ва бошқалар эса 2325 литр этил спиртини ноқонуний

сотиш учун олиб келаётганлиги ушланди.

Контрабандачилар айрим хонадонлардан яширин омборхона сифатида фойдаланаётганлиги ҳам фош этилапти. Масалан, Шовот туманидаги «Ўзбекистон» ширкат ҳужжалида яшовчи О.Раҳимбердиев Туркменистондан мамлакатимизга божхона назоратини четлаб айланима йўллар орқали олиб кирилган, Хитойда тайёрланган ҳар хил турдаги 4,5 млн. сўмлик махсулотни уйда сақлаб келган.

Юқорида тилга олинган барча ҳолатлар юзасидан жинойат иш қўзғатилиб, айбдорларга нисбатан қонун чоралар қўрилмоқда.

Тадбиркорларимиз шу нарсани унутмаслиги керакки, уларга яратиб берилаётган шароит негизда нафақат бир кишининг моддий турмушини, балки бутун халқ фаровонлигини ошириш мақсади ётади. Буйўлда инсоф ва диниётни унутган шахсларга нисбатан қонун барибир ўз сўзини айтади.

С.ОМОННИЁЗОВ,
Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасининг бўлим бошлиғи

СВОЖҚҚ ДЕПАРТАМЕНТИ ХАБАР ҚИЛАДИ

Самарқандлик хусусий тадбиркор Т.Ражапов 2004-2005 йиллар давомида 1 млрд. 74 млн. 524 минг сўмлик қурилиш материалларини сотиб, савдодан тушган нақд пулларни НКМдан ўтказмай, банкка топширганлиги аниқланган. Шунингдек, текширишларда Т.Ражапов 849 млн. 260 минг сўмлик қурилиш материалларини жамиятга кириш қилмаганлиги маълум бўлди.

Оқолтин туманидаги «Мити-чара» ХФ раҳбари А.Арслонов «Қизилқумцемент» ОТАЖ мансабдорлари билан олдиндан келишиб, махсус рухсатнома-сиз жамиятнинг 63 млн. сўмлик «Литол М-24» ёнигли молаш материалларини пул ўтказиш йўли билан сотганлиги аниқланди.

Боғдоғ туманидаги «Раме-рио-Сервис» МЧЖ раҳбари С.Спиридонов 2005 йилнинг июнида 1 млрд. 820 млн. 834 минг сўмлик товар айланмасини амалга ошириб, лекин туман ДСЖга ҳисобот топшириш нимагадир «ёйдан чикди». С.Спиридонов бу орқали 49 млн. 162 минг сўмлик солиқ ва бошқа мажбурий тўловларни тўлашдан бўйин товламакчи эди.

Бойсун туманидаги «Дар-банд» ИПХ масканида «Икарус-250» русумли автомашина тўхтатиб текширилганда, фуқаро Ш.Аликулова 136 минг сўмлик 50,4 литр қўлбола этил спирти ва қўллаб ароқ ишлаб чиқаришда ишлатиладиган воситаларни ноқонуний равишда олиб кетаётганлиги аниқланди.

Янгиарик туманидаги «Дех-кон бозори» худудида фуқаро Д.Бобожонов, Д.Бекнозова, Х.Бобожонов, Х.Матёкубов ва С.Сейитназаровлар 1 тонна пахта ёғини ноқонуний равишда сотаётганлиги аниқланди. Бундан ташқари, Д.Бобожонов «Хива пахта тозалаш заводи» номига расмийлаштирилган сохта ҳужжатларни қўлга кириштириб, Х.Матёкубовнинг «ГАЗ-52» автомашинасида олиб келинган 2 тонна 370 кг. пахта ёғини сотганлиги аниқланди.

Тошкент шаҳар «Халқлар Дўстлиги» кўчасидаги «ВАЗ маркази»да ўтказилган тадбирда «MALVIL» МЧЖнинг молиявий ишлар бўйича раҳбари Татьяна Вильямс, жамият менежери Илья Балыбин ва Вадим Цхайлар ўзаро тил бириктиришиб, чет элда ишлаб чиқарилган 3 дона «GEKO 6800ED-A/HNBA» номли генераторларни фуқаро О.Хамидовга 7000 АҚШ долларига сотганлиги аниқланди.

Юқоридаги барча ҳолатлар юзасидан ЖКнинг тегишли моддалари бўйича жиноят иши қўзғатилган.

PROKURATURA NAZORATI

Катта йўлнинг ёғинасида бўлганлиги учун Жиззах туман прокуратураси кириб ўтиш учун жуда қўлай. Бу гал ҳам туман прокурори Фарход Қўлматовни тигиз иш устида учратдик.

Биз кириб борганимизда Фарход аканинг қабулида бир фуқаро ўтирган экан. Ушбу фермерга ер ҳайдаш учун трактор ажратилмаётганлиги, мутасадди ташкилот шартномани бажармаётганлиги ўзаро суҳбатда аниқланди. Тезда туман ҳокимлиги билан боғланган прокурор аслида бу муаммо ҳеч қандай аралашувсиз, ўртада тузилган шартнома асосида ҳал қилиниши лозимлигини таъкидлади. Шу орада мутасадди шахс ҳам кириб келди. Унга вазият тушунтирилиб, фермерга қўмак бериш мажбурияти юкланди. Шу пайт телефон жўриқ билан виллоят прокуратурасидан гўруҳ келётганлиги, туманда вояга етмаганларга оид қонунчиликни таъминлашдаги ишлар ўрганилиши хабар қилинди.

— Бозор иқтисодиётига ўтганимизга анча бўлди. Лекин мана шундай олдидан муаммоларга дуч келганимизда ажабланаман. Наҳотки шу вақтга келиб ҳам шартноманинг бажарилиши шартлигини тушуниш

КИМ НИМАНИНГ ЙЎЛИДА ҒОВ?

мумкин эмас? — дея изох берди Фарход ака биз билан суҳбатлашар экан. — Умуман, ҳар бир соҳада ҳам мана шундай ишга ғов бўлаётган шахслар учраб турибди. Яна бир мисол. «Учтепа» пахта тозалаш заводида ишловчи Рустам Холматов 13,6 тонна чигитни Умаркул Ролпиев деган кишига килосини 80 сўмдан сотиб юборган. Ушбу товар «Жибри» қўшма корхонасига олиб борилаётгандек сохта юк хати тўдирилган. Рустам Холматов 10 миллион сўмдан зиёд пулни чўнтагига урган...

Шу орада эшик очилиб, суҳбатимиз бўлибди. Туман прокуратураси ҳузуридаги СВОЖҚҚ бўлими бошлиги Х.Хўжабеков кириб келди. Туманда тақсичилик қилиб юрган кишиларнинг айримлари фаолиятини лицензиялашдан, солиқ тўлашдан қочи

юрганликлари маълум бўлди. Х.Хўжабеков битта муаммо қийнаётганлигини, кирақашлик қилаётган шахсларни тўхтатишда йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати ходимларининг ёрда

ми кераклигини эслатди. Фарход ака шу заҳоти виллоят ЙХХХ бошқармаси бошлиғи билан боғланиб, алоҳида нозир ажратишни сўради. Бир пасда масала ҳал бўлди.

— Солиқдан бош тортиш бурчни бажармаслик эканлигини фуқаролар онгига чуқурроқ сингдиришга тўғри келаетти, — деди Фарход ака қуниб. — Ўтган йили бир «тадбиркор»нинг устидан жиноят иши қўзғатилган. «Sadaf-kor» фирмасининг раҳбари Раҳматулла Ҳошимов 3 миллион сўмдан ортиқ даромад солиғини тўламаган...

Суҳбатимиз асосида қонунийликни таъминлаш йўлида дуч келинаётган муаммолар билан бира амалга оширилаётган катта ишларга ҳам эътибор қаратилди.

— Янгилаётган 2006 йилнинг

«Ҳомийлар ва шифокорлар йили» деб эълон қилиниши миллитимизга хос ғамхўрликнинг яна бир ифодаси бўлди. Кўпгина давлатларда ижтимоий дастурлар чекланаётган бир

пайтда юртимизда тиббиёт, таълим каби соҳаларга катта эътибор берилаётганлиги кўпчилик томонидан эътироф этилаёттир. Шулар қаторида пенсия тизимини ҳам алоҳида ажратиб кўрсатиш мумкин. Ижтимоий химояга муҳтож аҳоли қатламларининг барчасига муайян нафқа тури белгилангани фикримизга мисол бўла олади. Афсуски, айрим мутасадди шахслар бундан шахсий манфаати йўлида фойдаланиб қолгани уринчлиги. Масалан, туманимиздаги «Хайробо» алоқа бўлими бошлиғи Маҳкам Ҳазраткулов фуқароларга тарқатилиши лозим бўлган 1.515.000 сўм нафқа пулини ўзлаштириб юборган. Туман прокуратураси унга нисбатан қонуний чора кўрди.

Абдурахмон Мўстафоқулов,
«Huuq» муҳбири

NAFS ISKANJASIDA

Тўйнуқ операцияси ёхуд жомога қиёнат

Санжар Шарипов 1998 йилдан бую «Бухоро-текс» очик турдаги ҳиссдорлик жамиятида ишлайди. У ҳарбийлаштирилган бўлимда соқиб бўлиб фаолият юритиб келган. Санжарни кўпчилик қалол, диёнати инсон сифатида ҳурмат қиларди. Аммо у жомога қиёнат қилди.

2005 йилнинг апрели. Тунги соат бирлар чамаси. Олдиндан тузилган режа асосида «Тўйнуқ операцияси» амалга оширилиши лозим. Шу корхонада ишловчи Алишер Шарипов ва Фирдавс Жумаевлар 1-йиғирув-тўкув фабрикаси ил-калаваси саклаш омиборхонасига томдан ошиб тушишганида ҳеч нарсадан ҳадиксирашмади. Негаки жамоа мулки ишониб топширилган соқчининг шу лаҳзада қўзи-қўри. Шунинг учун улар 84 дона ил-каваларларни қўбинатнинг 12-13-постларидан тап-сўзсиз олиб чиқишди. Кейинчалик калавалар «эгаларига етиб бориб», «реализация» ҳам қилинди. Ҳақинининг қўлига айландан бир нечта ҳамкасблардан иборат гўруҳ вақтини бой бермай навбатдаги жиноий режани тўзашди. Қўндуз қўзи қўриштириб иш-ни пишиқ-тач, кенаси авалалик мақзилда учрашди. Бу гал 2.734.000 сўмлик ил-каваларларни ўмариди. Аммо ноқонуний йўл билан топилган даромаддан бойимсоқчи бўлган йиғитлар адашишди. Уларнинг хуфя ишлари фойда этилиб, қилмишларига яраша жазага тортилди.

Донишмандлар айтганидек, нафсининг хоҳишини бажарган қилмасининг ҳаёли чалқаш, ҳисоб-китоби ғализ, ўзи номор бўлади. Аслини олганда, суднинг қора курсисига келган бу йиғитларнинг оиласи, фарзандлари, яқинлари, қолаверса, наҳла-қўй олдидан шарманда бўлишига ҳам нафс сабабчи эмасми?

Карим ТЕМИРОВ,
Бухоро шаҳар прокурори ўринбосари

EGRI YO'L ADOSI

Абдували Фойибназаров хотини билан Бектемир туманидаги «АТЕК» ОАЖга қарашли ёрдамчи хўжалик фермасига ишга жойлашганидан жуда хурсанд эди. Хотини соғувчи. Ўзи молбоқар. Аммо биринчи маошини қўлга олди-ю, ҳафсаласи пир бўлди.

— Шуям ойликми? — деди хотинига нолиб. — Кун бўйи молларнинг ортидан югурсаму, олган чой-чақам ҳеч нарсасига арзи-мас.

— Шуқур қилинг, дадаси. Аста-секин ўнлабни кетармиз. — Қачо-о-он! Туянинг думи ерга теккандими?!

Хотини унга норози қараб қўйди. Ёши элликка яқинлашган бўлса-да, эрининг ҳамон ҳавойи орзулардан бўшамаслиги, бир ишининг бошини маҳкам тутмай, шохдан-шохга сакраб юриши аёлни бездириб қўйганди. Бу

SHAHAR BEDARVOZA EMAS

Ер юзида ҳаёт пайдо бўлибдики, яшаш учун кураш мунтазам давом этиб келади. Оху тоғдаги ўт-ўланлар билан озикланса, йўлбарс унинг йўлини пойлайди. Шубҳасиз, йўлбарснинг ҳам қушанди бор. Хуллас, бу томони занжирсимон ҳаётий жараён. Хўш, инсонлар-чи? Мавжудотлар орасида энг онглиси бўлиши инсонларнинг кураш тарзи қандай? Бугун у оч қолмаслик учун эртадан кечгача олиб-югурмайди, балки кундан кунга кенгайиб бораётган эҳтиёжлар уммонига фарқ бўлмаслик учун турли-туман режалар тўзиб, баъзан эгри кўчаларга мўралаганини билмай қолади. Нафс қутқуси инсонни ҳар қўйга солади.

Нафс қутқуси

Жиноят ишларини бирма-бир варақлаймиз. Деярли бир ҳил жиноят билан айбланаётган ун кишининг еттигиси аёллар. Аёл жамиятнинг гули дея қўққа қўтарамиз. Аммо ана шу гуллар орасида қажир тиканлар пайдо бўлиб қоплаётганини сезмаймиз ҳам.

Судланувчи Егамбергенова Ҳамида Беруний шаҳрида тутилган. Ҳеч қачонда ишламайди. Оилали. Қарамоғида уч нафар фарзанди бор.

Ҳамида шу йилнинг феврал ойида Тошкентдаги Чилонзор буюм бозоридан 154 та полиэтилен идишга қадокланган этил спиртини сотиб фойда олиш мақсадида харид қилди. Идишларни сумкаларига жойлағач, «Тошкент-Мангит» йўналиши бўйича қатновчи автобўсга юклайди. Автобўс Тўртқўл туман ИИБ ходимлиги томонидан «Мискин» блок-постида тўхтатилиб, қўздан кечирилганда аёлнинг кирдиқорлари фой бўлди.

Судда у айбига тўлиқ иқдор бўлиб, қилмишидан пушаймонлигини таъкидлади. Суд Ҳамиданинг ил-гари судланмаганлиги ва қилмишидан қаттиқ пушаймонлигини ҳисобга олиб, унга энг кам иш ҳақининг 25 баравари миқдоридея жарима солди.

Берунийлик Сайёра Имомованинг ҳам 3 та фарзанди бор. Ҳамидадан фарқи томони — ишсиз эмас. Ҳукувчи бўлиб ишлайди. Тошкентдан ноқонуний йўл билан арқ олиб келиб сотаётган қилма-

ларнинг «фалон сўм-лик даромади уни ҳам қизиқ-тириб қўйди. Шу йилнинг май ойида Тошкентга йўл олган Сайёра қилмишлари фой бўлгунга қадар ҳавойи орзулари қалотида учиб юрарди. Аммо «Мискин» блок-постида унинг ҳам «бизнес-чи» нукта қўйилди.

Қора қурсида аёл кишини қўриш жуда оғир. Бу нафқат судланаётган аёл учун, балки унинг тирикчилик учун қўчама-қўча тентирашига йўл қўйиб берган эркаклар учун ҳам оғир иснодир.

Беруний шаҳрида яшовчи Юсупбоев Усмон, эллиққаллик Султонов Умрибек, бухоролик Саид Саидов ҳам ноқонуний спирт ва ароқ савдоси билан шуғулланаётганлиги учун жавобгарликка тортилди. Албатта, уларнинг «операция»лари оддий сумкаларда эмас, балки «Нексия» даки катта-катта «КамАЗ»ларда амалга оширилган ва даромади ҳам шунга яраша бўлган. Суд С.Саидов ва У.Султоновга энг кам иш ҳақининг 100 баравари, У.Юсупбоевга 600 баравари миқдоридея жарима солди.

Албатта, жиноятчилар қилмишига яраша жазосини олишди. Аммо мамлакатимизда жиноий ҳаракатини амалга оширишга уринаётган «бизнесмен»лар қанча. Вақти келиб уларнинг ҳам кирдиқорлари фой бўлиши аниқ.

Ж.ҲАЙИТБОВ,
Тўртқўл туман прокурорининг катта ёрдамчиси

«МИЛЛИОНЕР» МОЛБЎҚАР

сафар эрининг маошини баҳона қилиб, тайсаллаётгани унинг жаҳлини чикарди.

— Ишдан бўшамасми? — деди ачитиб.

— Ихтиёр ўзимда. Хоҳласам ҳозирок бўшайман. Министрлик-миди ўйлаб ўтирсам.

Аёл эрининг гапига муносиб жавоб беришга оғиз жуфтлади-ю, аммо тилини тийди.

А.Фойибназаров ўзи айтганидек ишдан бирдан бўшамди. Арқонини узун ташлади. Обдон ўйла-ди. Миясига келган бемаъни фикрлар дунёдаги энг пишиқ режа-дек туюлди унга. Бирдан юзи ёри-шиб кетди. Заранг тағини қўлга олиб, молларни санади. Нима-

ларнидир ҳисоб-китоб қилди. Сўнг ошқиб, тағини силкитганча молларни «чўх-чўх»лашга тушди. Уйига етиб, келганида қўёш энди фуққа бош қўйиб, атроф заъфарон тус ола бошлаганди.

— Ха, нима гап? Нега эрта қайтидингиз? — хавотирланиб сўради хотини. Аммо унинг саволлари жавобсиз қолди. А.Фойибназаров эртаси кун саҳарлаб йиғирма моллини олдида солди-да, тўғри мол бозорга йўл олди. Ердан чиққан юмронқозикдек ёнида даллол пайдо бўлди. Узоқ савдолашди. Молбоқар 5.000.000 сўмлик молларни 1.200.000 сўмга пуллади-ю, уйига югурди.

— Хотин, ферманинг моллари-

ни сотиб юбордим. Энди бу ердан «қуён» бўламиз.

Хотинининг фиғони фалакка ўрлади. Аммо эри билан кетишдан ўзга чораси қолмади. Эр-хотин Қозғоғистоннинг Қарағанд шаҳрига йўл олишди.

Бизнес қилиб, бойиб кетишни орзу қилган А.Фойибназаровнинг бу ерда ҳам иш юришмади. Бор пулини совириб, икки ой ўтар ўтмас, яна Ўзбекистонга қайтишди. Бу ерда қилмишлари учун жавоб бериши лозимлигини ўйлагани сари мол ўғрисининг юраги зирилларди. Олдин ҳам қамқоқ захирини тоғиб қўргани учунми, юраги доғ бермай анча вақт Тўйтепада яшириниб юрди. Аммо А.Фойибназаров барибир қўлга тушди. Суд уни 5 йилга озодликдан маҳрум этди.

Р.ЖАҚАРОВ,
Бектемир туман прокурорининг ёрдамчиси

O'ZBEKISTON KONSTITUTSIYASIGA 13 YIL TO'LDI

Адолатли жамиятнинг бош мезони

Инсонпарвар, ҳуқуқий-демократик жамиятни барпо қилишни ўз олдига вазифа қилиб қўйган ҳар бир мустақил давлатда конституция давлатнинг асосий қонуни ҳисобланади.

Конституция деганда бошқа қонун ва норматив ҳужжатларга нисбатан юқори юридик кучга эга бўлган, қабул қилиниши, татбиқ этилиши, ўзгартирилиши ўзига хос тартибда амалга ошириладиган қонун тушунилади. Конституциялар моҳиятан турлича бўлади, аммо юридик жиҳатдан у халқ манфаатларига хизмат қилиши, адолат меъёрларига мос келиши керак.

Ҳозирги кунда конституциявий ҳуқуқ соҳаси дунё микёсида кенг ўрганилаёпти. Мисол учун Япония ёки Португалияни олиб кўрайлик. Бу давлатларнинг конституциялари изчиллик билан ишлаб чиқилган бўлиб, уларнинг барча қонунлари ва бошқа норматив ҳужжатлари конституциявий меъёрларга мосдир.

Япония конституциясининг 98-моддасида белгиланишича: «Ҳақиқий конституция мамлакатнинг олий қонуни ҳисобланади, ҳеч қандай қонун, фармон, ёрлик ва бошқа давлат аклари конституция нормаларига зид келмайди, зид келган тақдирда қонуний кучга эга эмас».

Португалия конституциясининг 277-моддасида эса: «Конституцияга зид нормалар конституция ҳолати ва принципларига нисбатан қонунбузарлик ҳисобланади, уларни татбиқ этиш тўхтатилади», деб мустақкамлаб қўйилган.

Мамлакатимиз мустақилликка эришгач, суверенлик мактабини конституциявий жиҳатдан мустақкам-

лаб қўйиш зарурати юзага келди. 1990 йил март ойида бўлиб ўтган ўн иккинчи қақриқ Олий Кенгашининг биринчи сессиясида Ўзбекистоннинг янги конституциясини яратиш тўғрисида тақлифлар ўртага ташланди. 1990 йил 20 июнда қабул қилинган «Мустақиллик декларацияси» конституциямизни яратишда асосий ҳужжат бўлиб хизмат қилди.

1991 йил 31 августда Ўзбекистон ўзининг давлат мустақиллигини эълон қилди ва шу кунёқ «Ўзбекистон Республикасининг давлат мустақиллиги асослари тўғрисида»ги конституциявий қонун қабул қилинди.

1992 йил 26 сентябрда конституция лойиҳаси матбуотда эълон қилинди. Кенг қўламдаги тақлифларга асосан лойиҳага қўпилаб ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди.

Конституция лойиҳани тайёрлашда Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси ва инсон ҳуқуқларига оид бошқа халқаро ҳужжатлар инобатга олинган.

Жуда кўп изланишлардан сўнг 1992 йил 8 декабрда Ўзбекистон Конституцияси қабул қилинди.

2003 йил 24 апрелда Конституцияга айрим тузатиш ва қўшимчалар киритилди.

Конституциямиз ҳақидаги ҳар бир тушунча жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни оширишга хизмат қилмоғи керак.

Фурқат АСҚАРОВ,
ТДЮИ талабаси

NAZORAT

Маҳкумларнинг шароити

Шу йилнинг 2 декабр кuni Ўзбекистон Олий Мажлиси Сенатининг «Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг ўн уч йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида»ги қарори эълон қилинди. Ҳар йили Конституция кuni муносабати билан эълон қилинадиган амнистия ҳуқуқий демократик давлатимизга хос анъанадир.

Мазкур қарор олижаноблик, инсонпарварлик ва бағрикенглик тамоийларига асосланган бўлиб, моҳиятига кўра жиноят содир этган шахсларни жазодан озод қилишни, озод этилмайдиغان маҳкумларнинг жазо муддатини қисқартиришни қамраб олади. Қолаверса, оддийроқ қилиб айтганда, жиноятга қўл урган шахсларга жамиятда ўз ўринларини топиш учун яна бир бор имкон яратлади.

Жиноятчиға нисбатан жазо қўллашдан мақсад уни қайта тарбиялаш экан, жазони ўташ муассасаларида шахсни ижобий тарафга ўзгартириш учун керакли барча шароит яратилиши даркор.

Яқинда Республика Бош прокуратурасининг Суд қарорларини ижро этишда ва қамоққа олинганларни сақлашда қонунларга риоя этилиши устидан назорат бошқармаси томонидан ИИБ жазони ижро этиш бош бошқармаси тизимига қарашли манзил-колониялардаги маҳкумларнинг муассаса ҳудудини ёки маъмурият йўлланмаси билан бўлиши керак бўлган бошқа жойларни ўзбошимчалик билан ташлаб кетиши, шунингдек, маҳкумлар содир этган рецидив жиноятларнинг сабабларини ўрганиш юзасидан Тошкент ва Жиззах вилоятларида текшириш ўтказилди.

Манзил-колонияларда жазо ўтаётган маҳкумлар иш билан тўлиқ таъминланган бўлиб, аксарияти корхона, ташкилот, муассасалар билан тузилган шартномаларга асосан ишламоқда.

Маҳкумларга яратилган шароит ўрганилганда, айрим манзил-колонияларда яшаш майдони бўйича белгиланган нормадан ортиқча маҳкумлар сақланаётганлиги аниқланди.

Маҳкумлар иш жойига бормаётган ҳолатлар ҳам маълум бўлди. Маҳкум П.Шарипов Жиззах туманида жойлашган «Абдурахмон ота» фермер хўжалигига, маҳкум А.Махмаёров эса «Эсон» фермер хўжалигига ишга бормаган ва муассасада рўйхатдан ўтмаган. Ушбу маҳкумлар устидан назорат олиб бориш оқлатилган муассаса мутахассислари уларнинг иш жойида йўқлигини бида туриб, бу ҳақда муассаса бошлиғига билдиришмаган ва уларни қидириб топиш чораси кўрилмаган.

Натижада 2005 йил 16 июн кuni маҳкум П.Шарипов ўз бошқарувидagi автомашинада 616,96 грамм героин олиб кетаётганда Самарқанд вилояти ҳудудига ушланган.

Маҳкумларнинг меҳнат жараёни тўғри ташкил этилмаганлиги, юзага келган дебиторлик қарзларини ундириш чораси кўрилмаганлиги оқибатида иш ҳақидан қарздорлик мавжуд.

Муассасаларнинг дебиторлик қарзлари текшириш кuni 193.673.600 сўм бўлиб, шундан муддати ўтгани 24.887.600 сўмини ташкил этади.

Айрим муассасаларда маҳкумларнинг ваколатига кирмайдиган топириқларни бажариши оқибатида бахтсиз ҳодисалар юз берган. Жумладан, УЯ-64-14-манзил-колонияда жазо муддатини ўтаётган А.Ковалёв 2004 йил 2 август кuni муассасанинг узилган электр токи симини улаш учун симёғочга чиқаётганда ток уриши натижасида вафот этган.

Манзил-колонияларнинг аксариятида маҳкумларни дори-дармон билан таъминлаш кўзда тутилмаган, улар уларнинг пулига дори-дармон олиб келган тақдирдагина тиббий ёрдам кўрсатилган.

Муассасалар маъмурияти томонидан маҳкумларга яшаш ва ишлаш учун етарли шароит яратилмаганлиги, тарбиявий ишлар юзаси ва ўта самарасиз ўтказилганлиги, улар устидан етарли назорат ўрнатилмаганлиги, жазо ўташ жойларини ташлаб кетган маҳкумларни ўзқавк давомида ушлаш чораси кўрилмаганлиги оқибатида 2004 йилда маҳкумларнинг қайта жиноят содир этиши 68 тани ташкил этган бўлса, жорий йилнинг 9 ойида 85 та жиноят содир этилган.

Текширилаётган даврда манзил-колониялар мавжуд бўлган Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент, Жиззах, Навоий, Сирдарё, Қашқадарё, Самарқанд вилоят прокуратуралари томонидан муайян ишлар амалга оширилган бўлса-да, ўтказилган тадбирлар самара бермаган, соҳадаги аҳолининг яхшиланишига доир прокурор назоратининг таъсири суст бўлиб қоляпти.

Текшириш натижасига кўра аниқланган қонунбузилиш ҳолатларини бартараф этиш юзасидан ИИБ ЖИББга тақдимнома киритилди.

Р.КАРИМОВ,
Республика Бош прокуратураси бошқарма катта прокурори

Узоқ йиллар бир тизимда меҳнат қилиб, ҳозирда қарилик гаштини сураётган ҳамкасблар учрашиб қолишганда ўтмиш хотиралар ёдга олиниб, салимий суҳбат авж олади. Бу пайтда улар суҳбатига аралашининг ўзи одобсизлик саналади.

СУРАТДА: Прокуратура фահрийлари Рустам Мухамедов, Маркс Шарофидинов ва Абдулла Давлетовлар қизгин суҳбат устида.

DEPARTAMENT FAOLIYATIDAN

Томорқага ажратилган узумзор

Ширкат хўжалигидан томорқа учун ер берилаяпти экан, деган гап Охунбобоев маҳалласидаги бир неча хонадон соҳибларининг юракларига гўлгула солиб қўйди. Ахир болалари катта бўлаяпти, айримлари келин тушириб бир уйга сиқилиб қолишган. Шунинг учун фўрсатни кўлдан бермай Сариев ёки туман С.Кассиров ширкат хўжалигида яшовчи 9 нафар фуқаро хўжалик биносига ошиқиди. Раис муовини Нурбобо Турсунов фуқароларни бағрикенглик билан қарши олди. Уларнинг муддаоларини эшитган, муовин ширкат хўжалигининг ер тузувчиси Саиджон Муродовни хузурига чакирди.

— Саиджон, балансимизда томорқа учун ер ажратиладиган жой борми?

— Балансимизда бўш ернинг ўзи йўқ.

— Нимага энди йўқ бўлади? Ахир томорқага ер берилаяпти деб эшитдик-ку, — ер сўраб келганлардан бири гапга аралашди.

— Агар оламан десанглар узумзордан ажратиб беришимиз мумкин.

Мурожат қилиб келганлар бир-бирига қараб олишди.

— Қонуний қилиб ҳужжатлаштириб берамиз. Иморат қурасизларми, экин-тикин қиласизларми ўзларингга ҳавола.

— Барака топинг, шундай қилиб беринг.

— Фақат бироз харажати бор-да.

— Ҳа, майли. Ернинг ҳужжатини тахт қилиб берсангиз бўлгани.

Шундай қилиб, хўжалик балансидаги 0,9 гектар узумзор маҳалласининг 9 нафар фуқаросига 4.430.000 сўмга савдолашилди. Томорқали бўлиб қолганидан кўнгиллари тоғдек кўтарилган фуқаролар айтилган пулни муовинга келтириб беришиб, ер ҳужжатларининг тайёр бўлишини кўтиб туришди. Орадан бир қанча вақт ўтди. Лекин гапда томорқали бўлган фуқароларнинг ҳужжатда томорқали бўлиши анча қийин кеча бошлади. Муовин билан ер тузувчи ана бўлади-мана бўладидан нарига ўтмасди. Охири куруқ ваъдаларга алданаётганликларини билган фуқаролар муовинга учрашибди, агар ажратилган ерни тўғрилаб бермаса, тегишли жойга мурожат қилмоқчи эканлигини айтишди. Турган гапки, муовин уларга озроқ кўтишни айтиб, яна ваъдани беради. Лекин бу ваъда ҳам ваъдалигича қолади. Сабр қоса-си тулган фуқаролар энди кўтиш бефойдалигини билиб, Сариев ёки туман прокуратураси хузуридаги солиқ ва валютасига оид жиноятларга қарши кураш бўлимига мурожат қилишди. Текширишда муовин ва ер тузувчининг барча қилмишлари ошкор бўлди.

узумзор

Маълум бўлишича, томорқа учун маҳалла фуқароларига сотилган мазкур ернинг 0,7 гектари 2005 йил 21 октябр кuni Республика кўп тармоқли агросаноат биржаси Сурхондарё филиалининг «Электрон биржа» савдоси орқали 765.000 сўмга сотилганлиги ҳақида шартнома тузилди, гувоҳнома расмийлаштирилган экан. Текширишларда муовин ва хўжалик ер тузувчиси 3.665.000 сўмлик хўжалик мулкни талон-тароғ қилишиб, қолган 0,2 гектар ернинг ҳеч қандай ҳужжатларсиз С.Асқаров ва Р.Ўзиевларга 910.000 сўмга сотиб олиришгани маълум бўлди.

Шунингдек, жиноятларини яшириш мақсадида 9 нафар фуқарога етказилган зарарни қоплаш мақсадида 800 АҚШ доллари ва 1000 Россия рублини «қора бозор»да ўтказмоқчи бўлишгани аниқланди, пуллар дилийи ашё сифатида олиб қўйилган.

Ҳозирда мазкур ҳолат бўйича жиноят иш қўзғатилиб, суриштирув ҳаракатлари олиб боришмоқда.

М.МАХАММАДИЕВ,
Сурхондарё вилоят прокуратураси хузуридаги СВОЖК бошқармаси бошлиғи вазифасини бажарувчи

QONUNIYLIK UCHUN KURASH CHORRAHASIDA

Бутун мамлакатимизда минглаб чойхона, ошхона, кафе, ресторан ва тамаддихоналар фаолият кўрсатмоқда. Гарчи уларнинг аксариятида бир-бириникига ўхшаш таомлар тайёрланса-да, лекин мижозларининг қўлиги билан ён-атрофдагиларидан ўстун турувчи, яъни ўша ҳудуднинг энг машҳур ва гавжум гўшасига айланганлари бармоқ билан санарли. Ушбу ўстунлик ва гавжумлиқнинг боиси эса битта — тайёрланаётган таомлар ҳамда мижозларга кўрсатилаётган хизмат сифатининг юқорилигидир.

Бугун Фарғона шаҳрининг Ҳамза Ҳакимзода Нийзий кўчасида жойлашган «Чучвара ва пармуда» тайёрлаш ошхонасининг донги нафақат вилоят туманлари, балки қўшни Андижон ва Наманган вилоятларига ҳам етиб борди. Бироқ, мазкур ошхона машҳурлигининг яна бир ўзига хос сабаби бор. Келинг, айна сабабдан сиз ҳам воқиф бўлинг.

Гап шундаки, Фарғона шаҳрида яшовчи Мўйдин Ҳомидов бундан ўн икки йил муқаддам, яъни вилоят давлат мулкчини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш (ДМБТҚҚ) бошқармасининг 1993 йил 12 апрелдаги 16-сонли баён-номасига асосан ушбу ошхонани 730.235 сўмга сотиб олди ва унга ошхонага нисбатан мулк ҳуқуқини берувчи 358-сонли давлат ордери расмийлаштириб берилди. Буни қарангки, орадан олти ой ўтиб — ўша йилнинг 19 октябрида бошқарманинг 1700- ва 1701(Х)-сонли буйруқлари қабул қилинди. Дастлабки буйруққа кўра, М.Ҳомидовга берилган 358-сонли давлат ордери бекор қилинган бўлса, иккинчиси мувофиқ ошхона унда аввалдан меҳнат қилиб келаётган Абдулаҳад Шокиров, Абдулҳошим Раҳимов, Одина Тўйчиева, Асил Орипов, Муҳаммаджон Иномов, Акрам Орипов, Обиджон Ғоиповлардан иборат жамоага 433.521 сўмга сотилиб, хусусийлаштирилди ва мулк ҳуқуқини тасдиқловчи 2642-сонли давлат ордери берилиб, расмийлаштирилди.

Шундан сўнг ҳаммаслар яна қадрдан ошхоналарига қайтиб ишлаш бошладилар. Улар шундай ҳам-жайхатлик ва мохирлик билан фаолият юритишдики, натижада ҳўрандалар сафи янада кенгайиб кетди. 1995 йилга келиб, ошхона негизда «Абдурахим» хусусий фирмаси ташкил этилди.

Ушанда вилоят ДМБТҚҚ бошқармаси М.Ҳомидовга берилган 358-сонли ордери бекор қилганди-ю, аммо ордер тадбиркордан қайтариб олинмаганди. Бу эса 1996 йилда асосий можарони бошлаб берди. Аниқроғи, Мўйдин Ҳомидов қўлидаги бекор қилинган ордери рўқча қилиб, фирма жамоасини ҳайдаб чиқариб, ошхонани эгаллаб олди.

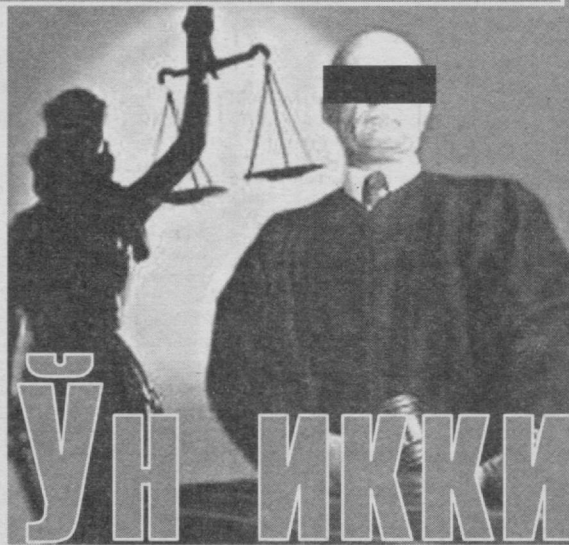
М.Ҳомидов ошхонага уч йил эгаллик қилди. Қизиги шундаки, у ошхонани ноқонуний равишда ва босқинчилик билан эгаллаб олган бўлса-да, ўтган вақт мобайнида ҳеч ким унинг муштунини пишт демади. Лекин энди «Абдурахим» хусусий фирмаси жамоаси Фарғона шаҳар суди (у пайтда судлар иккига ажралмаганди)га мурожаат қилиб, ошхонани ноқонуний эгаллигидан қайтариш ҳамда М.Ҳомидовнинг қўлидаги давлат ордери бекор қилиниши ҳақида судга ариза қилишди.

OGONLIK DAVR TALABI

Чегара билмас ҳаёт

Терроризм — рақиблири жисмонан йўқ қилишга асосланган сиёсий курашнинг бир туридир. «Террор» тушунчаси муомалага илк бор Франция буюк инқилоби даврида киритилган бўлиб, кўрке, даҳшат, зўравонлик маъноларини англатган.

1960 йиллари хозирги террорнинг бошланғич даври деб ҳисоблаш мумкин. Олимларнинг фикрича, дунёда 5000 дан ортиқ террористик гуруҳ ва ташкилотлар мавжуд экан. Улар 1975 йилдан 1994 йилгача жаҳоннинг барча мамлакатларида 9000 дан зиёд қўпуровчилик ҳаракатларини содир этшган. Бундай ёвузликлар мамлакатимизни ҳам четлаб ўтмади. Тошкентда 1999 йили бўлган портлашлар, 2000 йилнинг август ойида Сурхондарё ва Тошкент вилоятларида содир этилган воқеалар ҳамон ёдимизда.

довнинг қўлидаги ордери ҳақиқий эмас, деб топишни сўрашди.

Шу тариқа мазкур фуқаролик иши 2003 йилга қадар бир неча бор судда кўрилди. Гоҳ М.Ҳомидовнинг қўли баланд келса, гоҳ фирма жамоасининг даъвоси қаноатлантирилди. Бироқ, фуқаролик ишлари бўйича Наманган туманлараро судининг 2003 йил 29 апрелдаги ҳал қилув қарори билан ҳар икки томонга берилган давлат ордери бекор қилиниб, ошхона давлат эгаллигига ўтказилди. Суд «Абдурахим» хусусий фирмасига тегишли ордери бекор қилиш учун Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 23 сентябрдаги 443-сонли қарори билан тасдиқланган «Давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тўғрисида» ги муваққат Низомнинг 7,8-банди талабларини асос қилиб келтирди.

Бундай можаролар туфайли энди ошхонадан мижозларнинг оёғи узилди. Бир пайтлар тун ярмига қадар қозон қайнаган ошхона худди кимсасиз хиёбондек ҳувиллаб қолди.

Шундан кейин фирма жамоаси нажот истаб, вилоят адлия бошқармасига мурожаат қилди. Бошқарма эса мазкур ҳолатни батаф-

сил ўрганиб чиқди ва фирма манфаатини қўлаб, фуқаролик ишлари бўйича Фарғона туманлараро судига даъво аризаси киритди.

Аризада келтирилган важлар 2004 йил 28 июнда бўлиб ўтган суд мажлисида тасдиқланди. Суд вилоят ДМБТҚҚ бошқармасига ошхона «Абдурахим» хусусий фирмасига хусусийлаштириб бериш мажбуриятини юқлаш ҳамда бошқармадан фирма фойдасига 15.000.000 сўм бой берилган фойда, 400.000 сўм маънавий зарарни ундириш юзасидан ҳал қилув қарори қабул қилди. Аммо вилоят ДМБТҚҚБ бошлиғи Х.Ҳайдаров ушбу қарордан но-

рози бўлиб, фуқаролик ишлари бўйича вилоят судига апелляция шикоятини берди. Вилоят суди эса ишни янгидан кўриш учун яна биринчи босқич судига қайтарди. Бироқ, фирма жамоаси ишни фуқаролик ишлари бўйича Фарғона туманлараро судида кўрилишини рад этиб, ариза берди. Шу боис уни кўриш фуқаролик ишлари бўйича Ўзбекистон туманлараро судига ўтказилди.

Аммо бу ҳали ҳолваси экан. Чунки фуқаролик ишлари бўйича Наманган вилоят суди Раёсатининг 2004 йил 9 сентябрдаги 40-сонли қарорига биноан Наманган туманлараро суди ҳал қилув қарорининг ошхонани давлат эгаллигига ўтказиш тўғрисидаги қисми бекор қилинди. Оқибатда ошхона бутунлай эгасиз бўлиб қолди.

Буни қарангки, Наманган вилоят суди Раёсатининг юқоридеги қарори М.Ҳомидовга жуда қўл келди. У ўзидеги ордернинг бекор қилинганини била туриб, ошхонани биржа савдоси орқали фуқаро Г.Ҳомидовга 5,5 миллион сўмга пуллади. Айни ҳолат бўйича эса вилоят прокуратураси томонидан М.Ҳомидовга нисбатан жиноят иши ҳам қўзғатил-

ишлари бўйича Ўзбекистон туманлараро судининг раиси Б.Раҳмонов фуқаролик ишлари бўйича вилоят судининг судьяси этиб тайинлангани боис фуқаролик иши янгида вилоят судида кўриб чиқилди. Ва нихоят суднинг ҳал қилув қарорига мувофиқ «Абдурахим» хусусий фирмасининг мулк ҳуқуқи эътироф этилиб, ошхона яна ўз эгаларига қайтарилди ва вилоят ДМБТҚҚБдан фирмага бой берилган фойда ҳамда 400.000 сўм маънавий зарар қўшилиб, 2.228.280 сўм ундирилаётган бўлди.

Шу тариқа ошхона можаросига роппа-роса ўн икки йил дегадда чек қўйилди. Лекин у туфайли кўпдан-кўп асаббузарликлар, оворагарчиликлар содир бўлдики, можарони келтириб чиқарган омиллар хусусида фикр мулоҳаза ва мушоҳада юритмаслик мумкин эмас.

Аввало можаронинг бош сабабчиси қилиб, қайта-қайта вилоят ДМБТҚҚ бошқармасини кўрсатиш ўринли. Чунки бошқарма мулк бир шахсга хусусийлаштириб берган бўлса-да, орадан олти ой ўтгач, иккинчи шахсга нисбатан яна шу ҳаракатни амалга ошириб,

бекорорлик қилган. Устига-устак, М.Ҳомидовга берилган ордер қайтариб олинмагани натижада у уч йилдан сўнг ҳам ошхонани босқинчилик билан эгаллаб олган ва икки ўртада низо пайдо бўлган. Бу билан бошқарма «Давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тўғрисида» ги Ко-нуннинг 22-моддасида «Давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш масалалари юзасидан баҳслар суд тартибда ҳал этилади» дея кўрсатилган талабнинг бузилишига сабабчи бўлган.

Мазкур ишда М.Ҳомидовга берилган давлат ордерининг ўз вақтида қайтариб олинмагани, қон-дими этилган ҳужжатларнинг ноқонуний этилиши ўрганилмагандан туриб, ошхона «Абдурахим» хусусий фирмасига хусусийлаштириб берилгани ва бунда фирма жамоасини айби йўқлиги яққол кўриниб турган бўлса-да, низо шунча йил давомида узил-кесил барҳам топмагани ҳам ажабланарли ҳолат эмасми?

Бир сўз билан айтганда давлат органи томонидан қабул қилина-жак ҳар қандай ҳужжат қайта-қайта қонун тарозисидан ўтказилиб, таҳлил этилиб, сўнгра қабул қилиниши шарт. Акс ҳолда арзимоган лоқайдлик туфайли юқоридеги сингари можаронинг юзага келиши ҳеч гап эмас.

Акмалжон МАМАДАЛИЕВ, Фарғона вилоят адлия бошқармасининг тадбиркорлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўлими етакчи маслаҳатчиси. Хуришд СУЛТОНОВ, журналист

Сарвар ОТАЖОНОВ, Урганч давлат университетининг тарих факултети талабаси

SUD OCHERKI

Баднафслик кўпинча инсон ҳаётини бузиб юборади ва уни бир вақтнинг ўзида шунчалар кўп мақсадлар кетидан чопишга мажбур этадики, натижада киши майда-чуйда ташвишларга ўралашиб қолади.

Қобилбой телевизор кулоғини бураса, хусусий тадбиркорлик ҳақида давра суҳбати кетаяпти. Радиода ҳам, кўпчиликнинг оғзидан ҳам шу гап. Нима эмиш, тадбиркорларга кўп имтиёзлар берилаётганмиш. Кичик ва ўрта бизнес билан шуғулланувчилар, ҳатто фермерларнинг бугун тили бурро, ошиғи олчи бўлиб бораётганмиш. Уларга давлат томонидан катта миқдорда кредит ҳам ажратилаётгани Қобилбойнинг оромини бузди.

Эрталаб Қобилбой Когонга йўл олди. Тўппа-тўғри «Саноатқурилишбанк»нинг Когон бўлими бошқарувчиси хузурига кирди.

— Нурали ака, менга кўпроқ кредит керак. Айтийлик, ўн миллион...

— Қайси йўналиш учун?

— Бунисининг фарқи йўқ. Сиз, яхшиси, қандай йўл тутсам кўпроқ ва тезроқ нақдидан қўлга олишимни айтинг. Эр йигитмиз, ака, пул менга теккан кунни улушингизни шундоқ санаб қўлингизга тутказаман.

— Тўғри-куя, лекин... — чайналди Нурали Рамазонович секин эшик томонга қараб оларкан. — Бунча пулни бериш қийин. Ахир, навбатда турган тадбиркорлар кўп.

— Шундай деманг, ака, ўлимдан бошқасининг иложи топилади. Мана бу ҳамир учидан патир... — Қобилбой илдам ҳаракатланиб, чўнтагидаги даста-даста пуллари стол устидаги папкаларнинг остига қўйди.

— Бўлмаса, гап бундай...

«Урага сичқон тушди, гулдур-гуп, — Қобилбой қабулхонадан лотереясига ютук чиққан кишидай қувониб чиқди. — Бу ёғи пишди. Энди темирни қизигида босмасам бўлмайди».

Отни қамчилаб, хотини Дилафрўз Болтаева номига Бухоро туман ҳокимлигидан якка тартибдаги тадбиркорликни амалга ошириш учун гувоҳнома олди. Ҳисоб-рақамини «Саноатқурилишбанк»нинг Когон бўлимига қўйдириб, бошқарувчининг хузурига борди. 2003 йилнинг 5 февралда, яъни мурожаат этилганидан санокли кунлар ўтибқ Д.Болтаеванинг ҳисоб-рақамига 4.800.000 сўм кредит пули келиб тушди. Ҳеч ким Қобилбойдан ариза, гувоҳнома, бизнес режа ёки гаров шартномаларининг тўғри расмийлаштирилганини суриштириб ўтirmади. Сохталаштирилган имзоларни солиштириб қўрадиган бирор кимса топилмади.

Пул қанча кўп бўлсаям, жойи топилади. Ҳисобидаги 4.800.000 сўм пулни таниш-билиш тадбиркорлардан 20 фоиз камига нақдлаштириб, ўз қўли билан санаб олган Қобилбойнинг иши

бирдан юришиб кетди. Аммо осон топилган пулнинг чўғи тез камаё бошлади. Шунда у ҳеч иккиланмай янги «ижод» йўлидан борди. Ёш бўлишига қарамай, ўзи сингари икки марта судланган укаси Комил Жумаев билан маслаҳатлашиб олди: «Сен хўп десанг бўлди, ука. Қолган ишларни шест секундда қўйилмақом қилиб ташлайман!».

Қобилбой чиндан ўз гапини оқлашга эришди. Ака-ука тадбиркорлар «Қобил-Комил» фермер ҳўжалигини янгидан ташкил қилиб, ҳисоб-рақамини «Саноатқурилишбанк»нинг

бўлди. Пуллари апил-тапил 20 фоиз камига нақдлаштириб яна бирор ҳафтача банк атрофида кўринмай қолди.

Осонгина бойиган Қобил Жумаев бу ёғига виждон, андиша деганларини бир четга суриб қўйиб, жадал ишга киришди. Ўз номига «Хўжа Атожон Бухорий» хусусий корхонасини очиб, унинг ҳисоб-рақамини «Пахта-банк»нинг

келини Дилрабо Азимова корхонасига 9.200.000, такроран отаси Оқил Жумаевнинг корхонасига 2.847.520 сўм, такроран хотини Дилафрўз Болтаеванинг хусусий корхонасига 2.000.000 сўм ва яна 9.300.000 сўм пул туштириб, осонгина нақдлаштириб олди.

Мана шунақа, пулинг бўлса, чангалда шўрва экан. Унинг қудрати

банк бошқарувчисининг хузурига ошқиди. Бу пайтда «Саноатқурилишбанк»нинг Когон бўлимида Акмал Хайдаров бошқарувчи вазифасини вақтинча бажарар эди. У ҳам порани олиб, марҳумнинг корхонаси учун 4.800.000 сўм кредит пулини ўтказиб юборди. Шундай қилиб, жиноий йўл билан жами

197.700.000 сўм кредит олинди,

Марҳумдан тушган армия

ёҳуд тадбиркорликнинг «когонча» услуби

Когон бўлимидан очтиришди. Қобилбой 2003 йил 25 март кунини кредит ажратишни сўраб ариза ёзган бўлса, орадан атиги 13 кун ўтибқ 9.600.000 сўм пулни олди. Еган оғиз уялар деганларидек, барча ҳужжатлар банк бошқарувчиси билан осонгина тахт қилинди.

Гаровга қўйилган, Қобилбойнинг онаси Олия Жумаева номида бўлган 20 L 7227 номерли «Дамас» машинаси кредит пули ўзлаштириб бўлингач, қонунга хилоф равишда С.Каримовга сотиб юборилди.

— Хой, ака, пуллари-ку шикўрлатиб санадингиз. Энди бу ёғини қандай қилиб тўлаб борамиз?

Укасининг соддалигидан Қобилбой мийиғида кулиб қўя қолди. Лекин мазкур кредитга 27 та қорамол олинганлиги ҳақидаги юк хати ва кредитнинг мақсадида ишлатилганлиги тўғрисидаги банк маълумотномасини тўлдиртириб, укасига тутқазди: «Чумқудан қўрксанг, тариқ эколмайсан, жигар!».

Белбоғдаги миллионларни сандикка жойлагач, Қобилбой яна ишга киришди. Ўз номига «Бухоро Дучдўз» корхонасини қозғоларда расмана ташкил қилиб, ҳисоб-рақамини яна «Саноатқурилишбанк»нинг Когон бўлимига қўйди. Имога маҳтал банк бошқарувчиси эса кўз очиб юмгунча 9.600.000 сўмини учар тадбиркорнинг ҳисобига ўтказиб берди. Қобилбой гўё бу пулга «Ал-Фирдавс-Феруз» МЧЖдан 3200 та парранда олганлиги ҳақидаги қалбаки ҳужжатлар ва банк маълумотномасини тўлдириб, ўзининг сохта имзосини чекди. Шундан кейин ҳаммаси ҳал

Жондор бўлимига қўйдирди. Сўнг «Тико» машинасини гаровга қўйган ҳолда 8.000.000 сўмлик кредитни 6.400.000 сўмга нақдлаштириб, қўйнига урди.

Устамон йигит орадан бироз вақт ўтиб «Муҳаммадали ибн Қобил» хусусий корхонасини ҳам очди. Унинг ҳисоб-рақамини эса «Пахтабанк»нинг Галаосиё бўлимидан очди ва бу банкдан 4.500.000 сўм кредит олиб, бироз камига нақдлаштириб олғач, пича нафас ростлади.

Шу-шу бўлди-ю, пул пулни топаверди. Қобил Жумаев энди қариндошлари, таниш-билишлари номидан ҳам аризалар ёзиб, қўллаб хусусий корхоналар очиб ташлади. Муҳрларини эса ўнг ва чап ён чўнтақларига солиб юрди.

Жиноий шериги, «Саноатқурилишбанк»нинг Когон бўлими бошқарувчисининг эшиғи эса унинг учун кун бўйи ланг очик эди. Ўз ишининг «устаси» Қ.Жумаев шу тартибда қариндоши Рустам Мўминов номидаги хусусий корхона учун 9.600.000 сўм, кекса онаси Олия Жумаева номидаги хусусий корхона учун 10.000.000 сўм, бошқа қариндоши Муҳаббат Наврўзова номидаги корхона учун 5.000.000 сўм, укаси Комил Жумаев номига очилган янги корхона учун такроран 9.600.000 сўм, Муҳаббат Наврўзова номига такроран 4.800.000 сўм, Рустам Мўминов корхонасига такроран 8.000.000 сўм кредит олиб, нақдлаштириб, қўйнига ураверди.

Қобилбой дўппини бошдан олиб қўйиб, бундоқ ўйлаб қараса, қариндошлари ҳали талайгина. Шу тарзда у келини Дилрабо Азимова номидан ўзи очган хусусий корхонага 9.600.000 сўм, тўртинчи қарра укаси Комил Жумаев номига 8.908.000 сўм, кекса отаси Оқил Жумаев номидаги хусусий корхонага 10.000.000 сўм, яна

Қобилбойнинг ҳам кўкрагини гоз қилиб юборди. Узини супер-ишбилармон тутувчи ўғлон чиндан-да «маҳоратини» тобора ошира бораётганди. Қанча топса, пул унга шунча камлик қилаётгандек туюлаверди. У яна келини Дилрабо Азимова номидан корхона очиб, ҳисоб-рақамини «Галлабанк»нинг Бухоро вилоят бўлимига қўйдирди. Келишувчанлик қобилиятини ишга солиб, бу ердан ҳам 9.600.000 сўмини чўнтакка жойлаб чиқди. Бу орада ҳали кўп банкларга лаққа балиққа ташлагандек, қармоқлар ташлаб қўйган эди. Тезда яна келини Дилрабо Азимова номидан янги корхона очиб, «Саноатқурилишбанк»нинг Когон бўлимидан 9.800.000 сўм ва яна хотини Дилафрўз Болтаева номидаги корхонага 9.600.000 сўм олиб тезда нақдлаштиришга киришди.

Еб тўймаган ялаб тўярмиди? Ака-ука «тадбиркорлар» «Бухоро тадбиркори» кредит уюшмасига ҳам бош суқдилар. Ҳар қалай, қуруқдан-қуруқ қайтмай, гўёки савдо-сотикни ривожлантириб олиш мақсадида 2003 йил 24 май кунини 4.500.000 сўм нақд пулни олиб қайтишди.

«Яна кимларнинг номига хусусий корхона очтирсам экан?» дея Қобилбой роса ўйлади. Бирор тайинли яқини чеккада қолмабди. Шундан кейин у воёга етмаган синглиси Холида Жумаева номига корхона очди. Холиданинг номидан ўзи имзо қўйиб, ажратилган 7.118.000 сўмлик кредитни қўксига босди. Аммо бу билан ҳам ташналиғи қонмагач, 2003 йил 1 октябр кунини вафот этган катта буvisи Норжон Жумаева номидан ҳам хусусий корхона очиш учун ўзи ариза ёзди. Аввал ҳокимликдан ишни битириб, сўнг

уларни қайтаришни ҳеч ким ўйламади.

«Саноатқурилишбанк»нинг Когон бўлими бошқарувчиси Нурали Шарипов билимдон ва қаттиққўл раҳбар эди. Айрим ёнбосишлари эвазига қўлига ўрам-ўрам пул теғди-ю, нафси ҳакалак отди. Шундай пайтларда Қобил Жумаевдан аввалига 6000 АҚШ доллари ва иккинчи гал 2000 доллари пора сифатида олиб, хўп хато иш қилганини энди тушуниб етмоқда.

Бухоро туман бино, иншоот ва давлат кадастри бошқармаси бошлиғи Сайфиддин Мавлонов ҳам Қобилбойдан енг ичиди 1.150.000 сўм пул ва 400.000 сўмлик уяли телефон олганидан бугун минг бор пушаймон қилади...

Шу ерда баъзи мулоҳазаларимиз бор. Қобил ва Комил Жумаевлар қанчалик шум бўлишмасин, жаноб Мавлонов гаровга қўйиш учун ўзи йўқ биноларни, клуб, турар-жойларни устама баҳоламаганида, банк бошқарувчилари пора берувчининг ногорасига бунчалик берилиб ўйнамаганида, бир фирмоннинг доди қайгача борарди?

Одил суд ака-ука Қобил ва Комил Жумаевлар қатори Ботир Авезов, Акмал Хайдаров, Нурали Шарипов ва Сайфиддин Мавлоновларнинг жиноий ҳаракатларини адолат нуктаи назаридан ўрганиб чиқиб, ҳар бирига қилмишига яраша жазо тайинлади.

Салим АШУРОВ,
Бухоро вилоят
прокуратурасининг алоҳида
муҳим ишлар бўйича катта
терговчиси.
Мансур АЛОВУДДИНОВ,
«Нигуқ» мухбири

ЕНТИЙОТ БО'ЛИНГ, ФИРИБГАР!

— Бекор юриш жонга тегди, бирор иш қилайлик, — деди Абдуманнон ёнида сигарет тутатиб ўтирган Фаёзиддинга.

— Қанақа иш? — сўради Фаёзиддин. — Қўл иши бўлса қўяверинг, тоқатим йўқ. Осонроқ, пули кўп иш бўлса, майли.

Абдуманнон атрофга бир қараб қўйиб, Фаёзиддинга қўнроқ сўриб олди. Секин шилпий бошлади:

— Уч-тўрт кундан бери режа тузиб юрибман. Иккаламиз ҳам тилли-жағли, кўп ишни кўрган, келишган йигитлармиз. — Абдуманнон қишлоқларидаги бадавлат, тўғрироғи учар бир кимса номини тилга олиб, гапида давом этди. — У одамларни «уни қилиб бераман, буни қилиб бераман» деб алдаб, пулларини олиб, мазза қилиб яшаб юрибди. Ҳозир ундан бой одам йўқ.

— Нима, биз ҳам товламачилик қиламизми? — Фаёзиддин оғайнисининг гапларидан ўзича хулоса чиқариб сўради.

— Йўқ, биз қиладиган иш осон ва қулайроқ.

— Айтақолсангиз-чи! — Фаёзиддин Абдуманнонни кистади.

— Уй сотаётганларни туширамиз. Харидордек кириб, авраимиз, кейин йўлини қилиб шиламиз.

— Кўпчилик танийди-ку бизни.

— Бу ерда эмас, Фарғонада қиламиз, — деди Абдуманнон.

— Келишдик, — деди Фаёзиддин унга қўл ташлаб. — Пўримоқ кийиниб олишимиз керак, бойвачаларга ўхшаб.

Анджон вилояти Марҳамат туманидаги Т.Мирзаев номи ширкат ҳўжалигида яшовчи А.Исомидинов ва Ф.Болтабоев Фарғона шаҳрига етиб келишди. Режа бўйича симиёғоч, дархат ва бекатларга ёпиштирилган уй сотиш ҳақидаги эълонларни кўздан кечиришди. Йўловчилардан шу ҳақда сўрашди. Кимёгарлар кўчаси 8-уйдаги 9-хонадон сотилаётганини билишиб, йўлга тушишди. Уларни хонадон соҳибаси қарши олди.

— Уйни кўрамиз, ёқса, сотиб оламиз, — деди Абдуманнон ёрилиб. — Мухими, тинч жойлар экан.

Уй соҳибаси уларни ичкарига бошлади. «Харидорлар» уй ичини кўздан кечиргандек бўлишди. Бахонада кўзга яқин, қўлга илинадиган нарсаларни аниқлаб олишди.

— Қанча деясиз? — сўради Абдуманнон уй эгасидан. Аёл мўлжалини айтди.

— Маъқул, — деди Абдуманнон қўлини чўнтагига солиб, — сотиб оламиз. Пулини ҳозир бериб кетамиз. Гувохликка қўшнилардан чақириб чиқинг.

Уй соҳибаси чиқиб кетиши билан «харидорлар» шкафдаги тўрт жуфт эркак ва аёллар туфлисини

— Уй яхши таъмирланибди, — деди Абдуманнон мезбонга. — Шундай жойда бир пиёладан чой ичмасак гуноҳ бўлади.

Мезбон чой дамлаш учун ошхонага ўтди. Абдуманнон мезбон чиқиб кетиши билан стул суянчигига илиб қўйилган костюмнинг чўнтақларини титқилай бошлади. Омадани қарангки, унинг чўнтагида бир даста АҚШ доллари бор экан. Олди-ю, чўнтагига урди. Кейин ҳеч нарса бўлмагандай ошхона томонга ўтишди. «Харидорлар»нинг қилмишидан беҳабар мезбон уларни чой, ширинликлар билан

тақинчоқлар илашди. Дарров ички чўнтагига солди.

— М а с л а ҳ а т қилиб, бошқа келамиз, — деди бекага чиқиб кетишгаётганида, — ҳар эҳтимолга қарши уйни сотмай туринг...

— Тоza тиллага ўхшайди, — деди Абдуманнон товлашиб турган ўлжани Фаёзиддинга кўрсатиб. — Буни

Эълон бўйича фирибгарлик ва ўғирлик

ўмаришди...

Аёл қўшисини етаклаб чиққанда уларнинг қораси ўчиб бўлганди. Шкаф эшикларни очиб турганлигини кўриб, кўнглидаги қувончариб, ўрнига гулгула тушди. Кейин билса, 80 минг сўмлик туфлилар «харидорлар» билан бирга гойиб бўлган экан...

Абдуманнон ва Фаёзиддин эса дастлабки ов бароридан келганига қувониб, туфлиларни Фарғонада пуллашди...

— Яна бир Фарғонани айланиб келайлик, — деди Фаёзиддин Абдуманнонга. — Чўнта: пўл кўрмаганига ҳам анча бўлди.

Фарғона шаҳридаги сотиладиган уйларни ахтара-ахтара Хўжанд кўчаси, 3-уй, 2-хонадонда яшовчи фуқарони учратиб қолишди. Биргалашиб уйни кўздан кечиришди.

сийлаб, кузатиб қўйди... Бу сафарги «ов» чакки эмас эди. Абдуманнон шеригидан яширинча санаб кўрди: 4400 АҚШ доллари экан. «Арра» қилишга кўзи қиймади, шеригига хиёнат қилиб, 1700 доллар берди, холос...

Товламачилик ва фирибгарликнинг ҳадисини олган ҳамтовқлар яна Фарғонага етиб келишди. Бу сафар А.Қодирий номли кўчадаги 67-уйнинг 46-хонадонини мўлжалга олишди. Хонадон соҳибасининг дурустгина яшаши шундоқина кўриниб турган эди. Хоналарни кўздан кечиришаркан, Фаёзиддин Абдуманнонга шилпиди:

— Сиз бекани нариги хонада гапга солиб туринг.

Сўнг қулай фўрсат бўлиши ланок шкаф галадонларини қовлай бошлади. Биттасида қўлига тилла

пуллаб, бўлишиб олганимиз яхши.

Улар баҳоси 95 минг сўм бўлган 2 дона тилла тақинчоқни тиллафурушларга 36 минг сўмга сотишди-ю, қолишди.

Орадан уч кун ўтгач, яна Фарғона шаҳрида пайдо бўлишди. Эълон бўйича шаҳарнинг Гулхайи номли кўчасидаги 26-уй томон йўл олишди.

— Пул зарур бўлиб, уйни сотадиган бўлиб қолдик, — деди уй бекаси, — харидор кўп, лекин арзон баҳолашмаяпти.

Абдуманноннинг кўзи стол устида турган тилла тақинчоқларга тушди.

— Аччиқ қилиб чой дамланг, беамалол ўтириб, савдонда пишийти оламиз, — деди эски «усулини» қўллаб. Аёл чой дамлашга кетган пайтда тақинчоқлар ўғрибошининг

чўнтагига тушиб бўлганди.

Бу сафар ҳам тилла тақинчоқларга харидор тез топилди. 125 минг сўмлик зирақларни 60 минг сўмга пуллашди...

Шаҳар ИИБга алданиб қолган фуқаролардан бири ариза билан мурожаат этмаганда яна ким билади дейсиз, андижонлик «харидорлар» чув тушириб кетадиган фуқаролар рўйхати узунроқ бўлармиди?! Фирибгарлар навбатдаги «иш» устида қўлга олинди, жиноят ишлари бўйича Фарғона вилоят суди ҳукми билан тегишли жазога тортилди.

А.АБДУРАХИМОВ,
Фарғона вилоят
прокуратураси бўлим бошлиғи.
Х.ЖўРАБОВЕВ,
журналист

ЖИНОЯТГА ЈАЗО МУҚАРРАР

Шу йилнинг сентябр ойи ўрталарида Хоразмда даҳшатли ўғирлик содир бўлди. Шу кўни «Халқ банки»нинг вилоят бошқармаси Урганч шаҳар бўлими хазинасидан 209.371 АҚШ доллари ва 3.378.689 сўм ўмариб кетилган эди. Бу ҳодиса юзасидан вилоят ИИБ томонидан жиноят иши кўзғатилиди. Бироқ ишнинг мураккаблиги инobatга олиниб, тергов ҳаракатларини олиб бориш Хоразм вилоят прокуратурасининг иқтисодий жиноятчилик ва коррупцияга қарши кураш бўлимига топширилди. Зудлик билан тезкор ғуруҳ тузилиб, жиноят қисқа муддатда фoш этилди.

Кўнгли кир банкир

Аниқланишича, банк хазинасига кириш эшигининг учта қалити бўлган. Белгиланган тартиб бўйича қалитларнинг биттаси бўлим бошлиғи Ш.Хасановда, иккинчиси бош ҳисобчи Х.Очиловда, учинчиси эса хазина мудир И.А.Хўжаминовда сақланиб келган. Вokeа содир бўлган кўни бўлим бошлиғи вазифасига лоқайд муносабатда бўлиб, ўзидаги қалитни хазина мудирига, бош ҳисобчи эса ўринбосари И.Ражабовга қолдириб кетадилар. Масъулиятни чўқур қис қилмаган И.Ражабов хазинахонани қисқа муддатга қўнфламай, қаровсиз қолдиради.

Шундай вазиятни кўздан буён пойлаб юрган А.Хўжаминов ичкарига кириб, пулларни хонасидаги сейфга олиб келиб яшириб қўяди.

Арслонбек Хўжаминов наркотик модда

истеъмол қиларди. Унинг 17—18 сентябр кўнлари гиёҳванд таниши Ражабови Сапаев билан уззу-кўн телефонда бўлганлиги қонун посбонларининг эътиборида турди. Р.Сапаевнинг айнан шу кўнлари 3.500.000 сўмга икки хонали уй сотиб олганлиги ҳам кўпчиликни таажжубга солмай қўймасди.

Иш ҳолатлари бўйича дарҳол сўроқ қилинган Р.Сапаев содир қилган қингирликларини тан олди. У ҳақиқатан ҳам А.Хўжаминов билан бир қанча вақтдан бери наркотик моддалар истеъмол қилишлари, 2005 йилнинг 18 сентябр кўни хазина мудир унга яшириб қўйиш учун 142.500 доллар берганлиги, бу пулнинг 2500 долларига уй сотиб олганлиги, 100.000 долларни салофан қопга солиб, Урганч тумани ҳудудидан оқиб ўтган «Орқа» коллектори четига қўмиб қўйганлиги ва 40.000

долларини эса турмуш ўртоғи М.Хўжаевага берганини айтиб кўрсатма берди.

Унинг кўрсатувлари ҳодиса жойида текширилганда талон-тарож қилинган пулларнинг 100.000 доллари топилади ва ашёвий далил тарикасида олинади. Шунингдек Р.Сапаевнинг уйда ўтказилган тинтувда 788.600 сўм пул, 1917 йилгача Россияда зарб этилган 1.697.000 сўмлик танга ва тилла буюмлар яшириб қўйилгани маълум бўлди. Бироқ А.Хўжаминов хешакрабосига саҳийлик қилганча, ўзи қаёққадир гўм бўлганди. Унинг қариндош-уруғлари билан суҳбатлашиш жараёнида қонун талаби чўқур тушунтирилди. Бўнинг самараси ўлароқ, ўғрининг отаси ўғли ўмарган 50.000 доллари тергов жараёнида ўз ихтиёри билан келтириб берди. Р.Сапаевнинг ўғли О.Жўманиёзов эса 1 октябр кўни шахсий томорқасида салофан қалта-

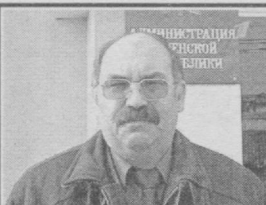
чада пул ётгани ҳақида ҳукуктартибот органларига хабар қилади.

Ҳаром мол буюрмайди дейишди. А.Хўжаминов ҳам қилғилиқни қилиб қўйиб, хивалик қариндоши Я.Наврўзовнинг уйида яшириниб юрганида қўлга олинди. Уша пайтда унинг ёнида ўмарилган пулнинг бир қисми, яъни 2100 АҚШ доллари ва 40.000 сўм борлиги маълум бўлди.

Ишга теран идрок билан ёндашган ҳукуқни муҳофаза қилиш органлари ходимлари А.Хўжаминовни наркотик моддалар билан Ш.Мадраҳимов таъминлаб келганини аниқлашди. Унинг уйи кўздан кечирилганда 19 бўлакка тақсимлаб қўйилган 166,93 грамм героин, уни ўлчашда қўлланган 2 та тарози ва тошлари, 1 та қошиқча топилиди.

Хуллас, вилоят прокуратурасида тузилган тезкор ғуруҳ ҳаракатларининг самарали ўлароқ, айбланувчилардан судга қадар 191.050 АҚШ доллари ва 4.187.600 сўм пул, 1.697.800 сўмлик тилла буюмлар, наркотик моддалар олинди. А.Хўжаминов, Р.Сапаев, Ш.Хасанов ва Ш.Мадраҳимовларнинг ҳар бири қилмишига яраша жазосини олдилар.

Иброҳим ДАВЛЕТОВ,
Хоразм вилоят прокуратурининг
биринчи ўринбосари.
Эрпўлат БАХТ,
«Нуқуқ» муҳбири

Ёнғин қурбону

Чеченiston прокуратураси республика хавфсизлик кенгаши котиби Рудник Дудаевнинг ўлими бахтсиз ҳодиса натижасида содир бўлган деган ҳулосага келди. Аввалдан режалаштирилган қотиллик таҳмини асоссиз деб топилди. Рудник Дудаев ёнғин оқибатида ҳалок бўлган. Чеченiston прокуратури Валерий Кузнецов мазкур иш юзасидан берган баёнотида воқеа жойида ишлаган криминалистлар ёнғин рўй беришига сабаб бўлган бирор бир ташқи аломатни топа олмаганини таъкидлади. Айни дамда ёнғин хавфсизлигига жавобгар бўлган шахс аниқланмоқда.

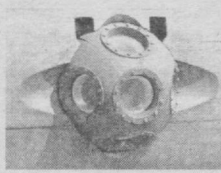

Барҳам берилди

Австралиянинг Сидней шаҳрида катта тартибсизликлар рўй берди. Европа миллатига мансуб кишилар ҳамда араб миллатига мансуб муҳожирлар ўртасида тўқнашув рўй берди. Бу тартибсизликлар икки кутқарувчилар араб миллатига мансуб ўсмирлар томонидан дўппосланганидан сўнг содир бўлди. Сидней полицияси тартиббузарларга мурожаат этиб, тезда тарқалишни талаб этган. Тартибсизликларда иштирок этган 12 нафар ашаддий безори полиция маҳкамасига келтирилган.

Аммука қузқуш

Дунёдаги миллионер ва миллиардерлар орасида шахсий сувоисти кемаларига эга бўлиш урф бўлиб бораёпти. «Microsoft» компаниясининг асосчиларидан бири миллиардер Пол Аллен ичига 10 кишини сиғдира оладиган янги сувоисти кемасини харид қилди. Мазкур кема Алленнинг жаҳонда энг катта деб тан олинган яхтасига жойлаштирилди. Сувоисти кемалари инженер-ри Пол Мирхауснинг таъкидлашича, айни дамда дунёда кўпгина пулдор шахслар мазкур турдаги транспорт воситасига катта қизиқиш билан қарашмоқда. Унинг ўзи БААлик икки миллиардерга шу турдаги кемаларни ясаб берган. Мирхауснинг айтишича, бундай кемаларни қуришга камида 10 миллион фунт стерлинг маблаг зарур, бундан ташқари, уларни хар йили соз ҳолатда ушлаб туриш учун 100 миң фунтдан ортиқроқ маблаг керак бўлади.

Бахтсиз ҳодиса

Москванинг жануби-шарқида жойлашган манзил-колонияда бахтсиз ҳодиса рўй бериб, маҳкумлар ишлайдиган катта цехлардан бирининг томи қулаб тушган. Жазони ижро этиш федерал хизматининг Москва вилояти бўйича бошлиғи Виктор Дежуровнинг маълум қилишича, бахтсиз ҳодиса оқибатида икки маҳкум ҳалок бўлган, бир неча киши жароҳатланган. Аввалроқ, воқеа шарҳланаётган вақтда ушбу ҳодиса вақтида икки нафар маҳкум колониядан қочган деб хабар берилган эди. Бироқ, охириги маълумотлардан сўнг бу гаплар инкор этилди. Москва шаҳрининг жануби-шарқий округи прокуратураси мазкур ҳодиса юзасидан жиноят иши қўзғатиб, тергов ҳаракатларини олиб бормоқда.

Поезд портлашди

Догистонда Хасавюрт-Қизилорт темирўлининг 2195-километрида террорчилик ҳаракати содир этилди. Мазкур йўналиш бўйича келаётган юк поезди релслар орасига жойлаштирилган портловчи моламанинг ҳаракатга келиши натижасида ҳалокатга учради. Воқеа жойига зудлик билан милиция ва прокуратура ходимлари етиб келишди. Дастлабки тергов ишлари натижасида бу пухта тайёрланган террорчилик ҳаракати эканлиги аниқланди. Мазкур иш юзасидан Доғистон транспорт прокуратураси жиноят иши очди. Портлаш натижасида ҳеч ким қурбон бўлмаган. Тергов давом этмоқда.

ТЕРРОР ХУРУЖИ

Греция пойтахти Афинанинг Омония майдонида террорчилик ҳаракати содир этилди. Шаҳар почтаси бизнеси яқинида жойлаштирилган моламанинг портлаши натижасида почта ва унинг ёнидаги молая вазириги биносига жиддий шикаст етган. Қурбонлар тўғрисида маълумотлар йўқ. Таъкидлаш кераки, шу куларда Афина судида «17 ноябр» террористик ташкилоти аъзоларининг иши қўрилмоқда. Полициячиларнинг таҳминига кўра, мазкур террорчилик ҳаракати судда иши қўрилаётган террорчиларнинг ҳамтовлоқлари томонидан ҳам амалга оширилган бўлиши мумкин.

Ғалгази айбловлар

Ливан пойтахти Байрутда содир этилган навбатдаги террорчилик ҳаракатларининг сабаблари аниқланаяпти. Мазкур портлашлар натижасида тўрт киши ҳалок бўлган, кўплаб одамлар жароҳатланган. Ливан парламентининг депутати Валид Жумблат «Ал-Ҳазира» телеканалига берган интервюсида мазкур террорчилик ҳаракатида Суриянинг қўли борлигини таъкидлаб: «Бу жиноятлар БМТнинг махсус комиссияси Ливаннинг собиқ бош вазири Рафиқ Харирийнинг ўлими сабаблари юзасидан олиб бораётган тергов ишларини берк кўчага олиб киришга қаратилган», деган айбловлар билан чиқди. Содириг этилган портлаш оқибатида аксилсуриявий қарашлари билан ном чиқарган ливанлик журналист Жаброн Туейн ҳам ҳалок бўлган. Ўз навбатида Сурия ҳукумати мазкур айбловларни рад этиб, буларни Сурияга қарши уюштирилган навбатдаги бўҳтон дея изоҳлади.

ТАЛАБЛАР БАЁН КУЛИНМАДИ

Ироқдаги вазият ҳамон кескинлигича қоляпти. Унчалик машҳур бўлмаган «Саъд бин Абуваққос бригадаси» ташкилоти видеобаёнот билан чиқиб, Эроннинг тўрт фуқаросини гаровга олганини маълум қилди. Бу тасвирлар «ал-Арабия» телеканали орқали намойиш этилган. Эронликлар шиа мазҳабига мансуб бўлганлар учун муҳаддас саналган Қум шаҳрини зиёрат қилишга кетаётган вақтда ўғирлаб кетилган. Ҳозирча жангарилар томонидан ҳеч бир талаб қўйилмаган. Айни дамда гаровга олинганларни озод этиш тадориги қўрилмоқда.

лар шиа мазҳабига мансуб бўлганлар учун муҳаддас саналган Қум шаҳрини зиёрат қилишга кетаётган вақтда ўғирлаб кетилган. Ҳозирча жангарилар томонидан ҳеч бир талаб қўйилмаган. Айни дамда гаровга олинганларни озод этиш тадориги қўрилмоқда.

ТЕРМИНАТОРМИ ЁКИ ШЕРЮРАК?

АҚШнинг Калифорния штати губернатори Арнолд Шварценеггер сўнгги вақтда сайловчиларнинг бир қисmini бироз раванжитиб қўйди. Калифорния штатидаги Республикачилар партияси вакиллари Шварценеггернинг ўрнига Ҳолливуднинг бошқа бир қаҳрамони Мел Гибсон муносиброқ эканлигини таъкидлашмоқда. «Биз амалдаги губернатор ўрнига муносиброқ номзод топишимиз зарур, дейди Калифорния штатининг Республикачилар партияси ассамблеяси президенти Майк Снейс. — Чунки Шварценеггернинг сўнгги вақтдаги ҳатти-ҳаракатларидан унинг Ҳолливудга қайтиш хоҳиши борлиги кўриниб турибди. Менимча, Ҳолливуд актёрларидан губернаторликка кўпроқ Мел Гибсон муносиброқ, чунки унинг қарашлари ва фикрлари теранроқдир». Аввалроқ Арнолд Шварценеггер 2006 йилда губернаторликка ўтказилажак сайловларда иштирок этишини маълум қилган эди. Лекин Ҳолливуддан унга «Терминатор-4» ва «Ҳақиқий ёлгон» филмларида рол ўйнаш тақдирини тушгач, ҳозирча губернаторнинг боши қотган. Кинода ўйнайдиган, губернаторликдан айрилди, ўйнамайдиган, губернаторликка номзодлини қўйиш тақдирини Мел Гибсон ҳали бирор фикр билдиргани йўқ. Шундай қилиб келгуси йили ким губернатор бўлади, терминаторми ё шерюрак? Буни вақт кўрсатади.

Ҳамжиҳатлик ила

Аввал хабар қилингандек, Хитой заводларининг бирида рўй берган авария натижасида Сунгари дарёсига 100 тоннага яқин нефт маҳсулотлари оқиб тушган эди. Сунгари Амур дарёсига қўшилиши боис Россия ва Хитой ҳукумати мазкур табиий офатни бартараф этиш борасида ҳамкорлик қилишга доир ҳужжатни имзоладилар. Айни дамда заҳарланган сув Амур дарёсига қўйилишига чадварли 100 километр масофа қолди. Имзоланган келишувга кўра, икки томон мутахассислари эндиликда сувнинг қай даражада заҳарланганини, бунга қарши қандай чоралар қўлашни ва шу йўналишдаги барча чора-тадбирларни келишув асосида баҳамжиҳат олиб борадилар. Шунингдек, Россия томони хавфнинг олдини олиш учун Пемза тўғонини ёпишга қарор қилди.

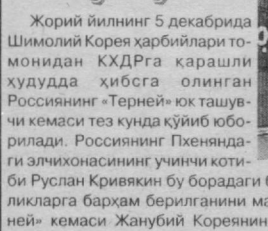

Рафиқасидан ранжиб

бандлари бўйича айбланмоқда. Рафиқаси билан жанжаллашиб қолган Новгородцев аламини кимдан олишни билмай, уйдаги он милтигини олиб Уралдаги энг йирик телекомпаниялардан бири бўлмиш «Тўртинчи канал» телекомпаниясини биносига бостириб кирди. Бинода у кечки ангилликларни эфирга тайёрлаётган беш нафар журналистни гаровга олиб, ушбу телекомпания ходими бўлган рафиқаси билан уchrатиришни талаб қилди. У билан учраша олмагач, икки ярим соатдан сўнг Новгородцев гаровдагиларни қўйиб юборди ва ўз хоҳиши билан воқеа жойига етиб келган милиция ходимларига таслим бўлди.

Интернет хабарлари асосида Дилмурод ЭШМУРОДОВ таъйинланди

Тушунмовчиликка барҳам берилди

Жорий йилнинг 5 декабрида Шимолий Корея харбийлари томонидан КХДРга қарашли ҳудудда ҳибсага олинган Россиянинг «Терней» юк ташувчи кемаси тез кунда қўйиб юборилади. Россиянинг Пхеньядаги элчихонасининг учинчи котиби Руслан Кривякин бу борадаги барча тушунмовчиликларга барҳам берилганини маълум қилди. «Терней» кемаси Жанубий Кореянинг Пусан шаҳридан

Владивостокка йўл олган вақтда кучли тўфонга дуч келади. Кема капитани табиий офатдан қочиш мақсадида қирқоқча яқин бўлган Шимолий Корея ҳудудий суварига киришга қарор қилди ва шу боис кема ҳалокатдан омон қолади. Аммо КХДР денгиз харбийларининг шошма-шошарликлари боис экипаж ҳудудга ноқонуний кирганлик айби билан ҳибсага олинган эди.

Утталарнинг охирати обод бўлсин!

Андижон вилоят прокуратураси жамоаси Андижон шаҳар прокурори А.Аҳмедовга отаси **УСМОНАЛИ** ҳожи отанинг вафоти муносабати билан чўқур таъзия билдиради.

FUTBOL

Нихоят миллионлаб футбол мухлислари кутган дақиқалар етиб келди. 9 декабр куни Халқаро футбол федерациялари уюшмаси — ФИФА 2006 йили Германияда ўтадиган жаҳон чемпионати финал турнири учун қуръа ташлаш маросимини ўтказди.

Унга қўра, Осиё чемпиони Япония терма жамоаси Ғуруҳида жаҳон чемпиони Бразилия термаси ва ОФКнинг янги аъзоси Австралия ҳамда 1998 йилги мундиал кашфиёти Хорватия термалари билан кураш олиб борадиган бўлди.

Ўзбекистон терма жамоасининг саралаш баҳсларидаги рақиби Жанубий Корея терма жамоаси эса 1998 йилги жаҳон чемпиони Франция термаси билан бир ғуруҳдан жой олди. Кореялик, шунингдек, Швейцария ва Того термаларига қарши майдонга тушишди.

Евро-2004 финалчиси Португалия терма жамоаси D ғуруҳида Эрон термасига рақиблик қиладиган бўлди. Бу ғуруҳда, шунингдек, Мексика ва Ангола ҳам бор.

Ўзбекистон терма жамоасининг

Қуръа ташланди

саралаш баҳсларидаги рақиби Саудия Арабистон Испания, Украина ва Тунис билан H ғуруҳини ташкил этди.

Жаҳон кубоги баҳслари Германия стадионларида 9 июндан 9 июлгача давом этди. Осиё жамоалари ичида биринчи бўлиб Эрон мусобақани бошлайди. 11 июн куни форслари Мексика билан учрашув кўтиб турибди.

Демак, қуръа натижалари билан танишинг:

A ғуруҳи — Германия, Коста-Рика, Полша, Эквадор.

B ғуруҳи — Англия, Парагвай, Тринидад-Тобаго, Швеция.

C ғуруҳи — Аргентина, Кот-д'Ивуар, Сербия-Черногория, Голландия.

D ғуруҳи — Мексика, Эрон, Ангола, Португалия.

E ғуруҳи — Италия, Гана, АҚШ, Чехия.

F ғуруҳи — Бразилия, Хорватия, Австралия, Япония.

G ғуруҳи — Франция, Швейцария, Жанубий Корея, Того.

H ғуруҳи — Испания, Украина, Тунис, Саудия Арабистони.

2006 йилги жаҳон чемпионатида Осиё китъаси шарафини ҳимоя қилувчи беш жамоага аталган кичик веб-саҳифа — www.theafc.com ишга тушди. Улар ҳақидаги маълумотларни араб, рус, хитой, янгу ва инглиз тилларида олиш мумкин.

Элмурод НИШОНОВ

MULOHAZA

Автобусдаги ёзувлар

У Наманган-Қўқон йўналишидаги автобустга Чустдан чиқиб, юмшоқкина ўриндикда табиат манзараларидан олам-олам завқ олиб келарди. Кўзи ногаҳон олдинги ўриндик суячигига чиройли қилиб ёзилган сўзларга тушди. Янгигина ювилганлиги биллиниб турган тоза доқада қуйдагилар сўзлар ёзилган эди:

«Умидда БТМ + Хуришд ҳуқуқ = love. КДПИ. Озоода + Мурод = с, Хуришда БТМ + Хайрулла = сеғги, Кодир + Анорча = сеғги.

Яндама — яндамалик қизларга қалланг бўлса индама.

Азизим, мен сени сўнгги нафасимгача севаман. НамДУ спорт фак.», «Хай-хай-хай! Ана сизга муҳаббатни элга намойиш қилишнинг янги усули. Оббо тиниб-тиничманган ёшлар-ей», — деб турган эди, беихтиёр кўзи яна бир хатга тушди.

«Исроил — Яндама, Махбуба, Махфуза — Поп-Чорток, ишлари чаток, ёзганларга маладас, ўқиганлар аҳмоқ».

Вой-дод деб юборай деди. «Хап, сеними, шошмай тур, маданиятсиз!», — дея жақл устида ёнидан бурама рўқасини чиқарди-да, бошлади: «Ўтиргичга хат ёзмай қўлинг синиб, акашак бўлиб қолсин, бефаросат, маданиятсиз. Топ-тоза доқани расво қилибсалар-ку!»

Менинг исмиым Ахмад, ўқиганларга раҳмат.

Ўтиргичга ёзганининг падарига минг арав...».

«Ия, вой!», — деди. Сўнг бироз ўйлаб туриб, рўқасини яна бураб жойига солди-да, беихтиёр «Тава килдим, дадажон, кечиринг, тава килдим», — деди ва шошиб-пишиб ўтиргични қидира бошлади.

Каримжон ЭРГАШЕВ

HAJVIYA

Кўз қўрқок, қўл ботир дегани рост гап. Кейин «Бир йилгити қирқ ҳунар оз» дегани ҳам тоғиб айтилган. Рўзгорнинг бир томони оғиб кетаётган бир пайтда «Берсанг — ейман, урсанг — уламан» деб кўл қовуштириб ўтирсам ўзимга қийин бўлади-ган. Тадбиркорлик қилмасам қўшилардан қўлиб кетишим ҳам турган гап. Шуларни ўйлаб, айвонда анчадан бери тўртта гўштга кўтариб қўйилган, бундан беш йил олдин қўшимизни Собир пўнждан сотиб олган эски «Москвич» машинанинг уёқ-бўёғини мойлаб, шанба-бозор кунлари харна бир-икки танга рўзгорга кириш деб киракшак қила бошладим.

Чўнтакка қўшимча пул киригач, анча қаддим кўтарилиб, қурқшаган оғзим нам тортгандай бўлиб юрган кунларнинг бирида катта деҳқон бозорининг дарвозаси олдида мижоз кўтиб тургандим, оғир атлетикчилардек икки қўлида лик тўла иккита бозор халта билан лапанлаганча бир жувон машинага яқинлашди. Сўзсиз-сўроқсиз олд эшик ойнаси-дан бошини тикиб:

— Бўшми? — деб сўради ва жавобимни кутмай эшикни очди-да, деди, — орангизини очинг, юкларни жойлаб олайлик!

Чакқонлик билан машинадан тушиб, юкхонага икковлон юкларни жойлаб, қайта машинага ўтирарканмиз, лаблариди шудринг каби тер йилтилганда жувонга кўз ости-дан назар ташлаб:

— Қаерга? — дедим.

— Уйга-да, — деди у тўғнағичини тиллаб, тўзиган сочларини қайта турмакларкан. — Ё борадиган жойингиз борми дейман-а, муллака?

Жувоннинг кўнглини қитқилдоғчи сўзлари шошириб қўйди.

— Йўқ, — дедим унга қарамасликка ҳаракат қилиб.

— Йўқ бўлса, бизникига қараб ҳайданг-да!..

Хушбичим, ўтирганида ҳам қадди-қомати кўзини ўйнатадиган, жилмайганда қулгичлари жилваландиган, ок-сарика мойил бу жувон шунақанги ҳулчақчақ экани, ган-гур-гунгур билан манзилга бирпас-да етиб олганимизни билмай қолбимиз.

— Айбга буюрмайсиз, муллака, — жувон машинанинг эшигини очиб, бир оёғини ерга қўйarkan, рўпарада-

ОЙНАЧИ

бўшатди:

— Қани, кириш!

Жилмайиш шунақанги мулоим эдики, ҳаёлим қочиб, эшикдан қандай кириб қолганимни билмай қолбиман. У дарров эшикни ичкаридан беқитиб олганда баданимга титроқ кирди. Юклари ошхона томонга олиб ўтиб, берадиганингизни беринг дегандек юзига қарасам, бир қулдики, қулқоқларим жимирлаб кетди.

— Нега қаққайиб турибсиз, ичкарига киришмисиз?

— Ичкарида нима қиламан? — шошганимдан шундай деб юборибман.

— Бир пиёла чой ичиб кетинг!

— Йўқ, бошқа сафар... — Бошқа сафарингиз нимаси, кириш, уялманг! Қўрқманг, ўша ҳақингизни олмасиз.

Ҳавонинг иссиқлигини ёки ҳаяжондани, баданим жиққа терга ботди. Ноилоҳ катта хона ўртасига қўйилган стол атрофидаги стуларнинг бирига ийманибгина ўтирдим. Жувон столдаги патни устидан сочқичи оларкан, «олдиндан тайёрлаб қўйган экан-да» деган фикр ўтди ҳаёлимдан. Тўхтамай бўйнимдаги терни дастурломнам билан артаётганимни кўриб:

— Уй иссиқ-а? — деб сўради у.

— Иссиқ экан, — дедим хижолат тортиб.

— Иссиқ бўлса, қўйлагингизнинг тугмаларини ечинг!

— Қалай бўларкан бегона жойда, — дедим овозим титраб.

— Олтин бўлади-да. Бемалол, ўзингизнинг ўзингизда қўлай...

— жувоннинг ўзи ҳам сочқик билан елпинди. — Бугун қирқ бешга чиқди-ё! Одам-ку одам, асфалтнинг эритида бу иссиқ. Мен ҳам энгилроқ кийиниб олмасам, сувнинг тағиди бўлиб кетаман.

У бу гапни шундай ноз билан айтдики, сочқимнинг учи ҳам терлади-ёв. Хижолат тортиб турганимни

жувон. — Сакрашни билмасангиз, ойна қўйишни биларсиз?

— Билмайман-да!

— Эраксиз-ку! Тикилишда эраклар нималарни қотириб ташла-майди? Бўлинг тезроқ! Бўлмаса эрим иккимизни ҳам сўйиб ташлайди!

— Хеч нарсани қўйганим йўқ-кухали? Нера мени сўйди?

— Хеч нарсани қўйганимизни эрим қаёқдан билсин? Бўлинг-бўлинг!

Ноилоҳ балконга чиқиб, деворга суяб қўйилган ойналарни кўра бошладим. Жувон эшикни очган эди, эрак кишининг дўрилоқ овози эшитилди:

— Намунча ҳаяллагинг, ухлаб қол-

Бугандан кейин эпласам шарманда бўлишим тайин бўлиб қолди. Шунда ҳам ўзимни уйламайман, аёлга гап тегмасин деб ичим така-пука.

Тўғри-да, мени деб битта оила бузилиб кетишини истайман. Мен-ку амаллаб бу ердан чиқиб кетарман, аёлга қийин... Тавақкалига пи-чокни тортидим. Одам қиламан деган ишини қиларкан-эй. Икки соатда ишни яримлатгандим, жувон:

— Чой-пой ичиб оларсиз? — деди эридан ўғрича кўз қисиб.

Шу пайтда томоғимдан сув ўтар-миди?

— Йўқ, тезроқ битириб, яна бир жойга ўтишим керак. — дедим қал-ламини ҳам қилиб ишга бериларканман...

Ишинг қолганини ҳам амаллаб, кетишга чоғланган эдим, эрак:

— Устанинг ҳақини берганимиз-динг? — деб қолди хотинига қараб.

— Берганман, — деди хотин. Эрак хотинининг фаросатига қойил қолгандай:

— Тўри қўлибсан, ишлаган одамнинг пешона тери қуримасдан ҳақини бериш керак! — деди.

— Ҳа, пулни олдиндан берганлар, — дедим жувоннинг гапини қувватлаб.

— Адрес-падресингизни ташлаб кетсангиз бўларди, — деди эрак мени эшиккача кузатиб қўйarkan. — Яна керак бўлганда уста излаб юрмасдик.

— Адресини келинойим билалар, — дедим аёлга бир қараб қўйиб, сўнг тез-тез зинадан паства туша бошладим.

Кўчага чиқишим билан олам қўзимга шунақанги чиройли қўриниб кетдики, асти қўверасиз. Ахир мен бир оилани барбод бўлиб кетишдан сакладим-да.

Машинага ўтириш олдида қўрқариса тенага кўз қиримни ташласам, ўзим қўйган дераза ойналари қўзимни қамаштириб юборди. «Нахотки шу ойналарни мен қўйган бўлсам-а?» дея яна бир марта қараган эдим, дераза очилиб, жувоннинг боши кўринди ва хайр дегандек қўл силкиди. Мен ҳам жувонга жавоб тарқасида кўл силкилтмоқчи бўлгандим, эри қўриб қолмасин деб ўзимни тийдим ва тезда машинага ўтириб, жаҳд билан газни босдим.

Илҳом ЗОЙИР

HUQUQ
yuridik gazeta

To'g'risi:
O'zbekiston
Respublikasi
Bosh
prokuraturasi

Bosh muharrir:

Abdusolliq ABDURAZZOQOV

Tahrir hay'ati:

Bahridin VALIYEV, **Pirimqul QODIROV**, **Jahongir SHAROFBOYEV**
(Bosh muharrir o'rinbosari vazifasini bajaruvchi), **Fozil MAMASHARIPOV**
(mas'ul kotib vazifasini bajaruvchi), **Lola SHOMURODOVA**

Tahririyat manzili:

Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 133-82-34, 133-64-72.
E-mail: Info@huquq.uz.
Faks: 133-64-85, 133-10-53.

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida 023-raqam bilan ro'yxatga olingan. Nashr ko'rsatkichi — 231

Tahririyatga kelgan qo'lyozma va suratlar egalari qaytarilmaydi. Mualliflarning fikrlari tahririyat fikridan farqlanishi mumkin. Nashrimizdan ko'chirib bosilgan «HUQUQ» dan olinganligi ko'rsatish shart. Tijorat ahamiyatiga molik materiallar belgisi ostida chop etiladi.

Buyurtma **Г** — 158.10691 nusxada chop etiladi. Gazeta tahririyat kompyuter bazasida teriladi va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.

Navbatchi muharrir: **A.MUSTAFOV**
Musahhih: **A.MUSTAFOYEV**

Gazeta «Sharq» MMK bosmaxonasida ofset usulida chop etiladi. Korxona manzili: Toshkent shahar, Buyuk Turen ko'chasi, 41-uy.

Bosmaxonaga topshirish vaqti: 20.00. Topshirildi: 17.30. 12345 78

Gazeta
haftaning
chorshanba
kunlari
chiqadi.

Sotuvda
erkin narxda